

ΠΑΝΤΟΓΩΦΕΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 15 ΘΗΜΕΡΟΝ

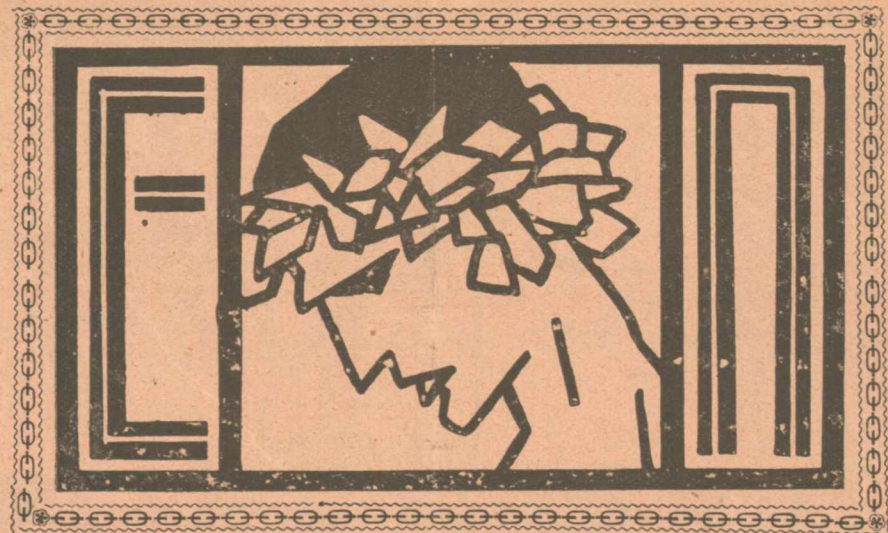

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ ΟΛΟΙ
ΕΙΣ ΤΟ
'ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ'
1821 - 1921

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ . . ΔΡΑΧΜΑΙ '3

ΤΕΥΧΟΣ 137/61 ΤΗΣ 1' ΙΟΥΛΙΟΥ 1924

ΛΙΑΝ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Αρχίζει η έκδοσις πλήρους

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

του Έκδοτικού Τμήματος του «Παντογνώστου» υπό τον τίτλον

“ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ”

1821-1921

ΟΛΑΙ ΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ 1821—1921

Θα περιληφθούν εις τὸ ἀνωτέρω κολοσσαῖον Ἔργον.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ οἱ δράσαντες καὶ ἀκμάσαντες εἰς τὴν Ἐπανάστασιν, εἰς τὴν Πολιτικὴν, εἰς τὸν Κλήρον, εἰς τὴν Ἐπιστήμην, εἰς τὴν Τέχνην, εἰς τὴν Λογοτεχνίαν, εἰς τὴν Ἱστορίαν, εἰς τὴν Μουσικὴν, εἰς τὸ Θέατρον, κλπ. κλπ.

ΟΙ ΓΝΩΣΤΟΤΕΡΟΙ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ—ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΑΙ—ΛΟΓΟΤΕΧΝΑΙ ἐργάζονται εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν βιογραφιῶν τῶν ἀνωτέρω, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀποτελέσουν ἔργον μνημειῶδες καὶ μοναδικὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ καταγίνονται διὰ τὰς προσωπογραφίας των καὶ διὰ τὰς ἱστορικὰς σκηνὰς ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεώς των.

Ο “ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ,” οὔτε δαπανῶν, οὔτε κόπων φεῖδεται ἐκ καθήκοντος πρὸς τὸ Μέγα καὶ Ὁραῖον Παρελθὸν καὶ πρὸς τοὺς ἐργάτας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας καὶ Ἀκμῆς.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞ ΕΙΔΙΚΩΝ διευθύνει τὴν κατανομὴν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

ΤΟ ΟΛΟΝ ΕΡΓΟΝ θὰ ἐκδοθῆ κατὰ τεύχη ἀνεξάρτητα, διὰ μίαν ἐκάστην προσωπικότητα, πλουσίως εἰκονογραφημένα καὶ ἐπὶ ἀρίστου χάρτου.

ΠΡΕΠΕΙ ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ ἀποκτήσωσι τὸ

“ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ,” 1821—1921

ΕΠΕΙΔΗ τὸ Ἔργον θὰ ἐξαντληθῆ ταχέως δεχόμεθα ἀπὸ σήμερον δηλώσει μετὰ τοῦ κατωτέρω σημειωμένου δικαιώματος ἐγγραφῆς, ὅπερ θὰ ὑπολογισθῆ εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου ἔργου.

Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν	Δρ. 25.—
» τὴν Ἀμερικὴν	Δολλ. 1.—
» τὴν Αἴγυπτον καὶ Ἀγγλίαν	Σελ. 5.—
» τὸ Ἐξωτερικόν ἐν γένει	Φραγ. Γαλ. 25.—

ΖΗΤΗΣΑΤΕ δελτία ἐγγραφῆς ἀπὸ τὰ Γραφεῖα «Παντογνώστου»

Ὁδὸς Ἴπποκράτους 32 — Ἀθῆναι.

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 1 & 16 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : 32 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἀθῆναι—Παρίσιον, 1 Ἰουλίου 1924

ΑΡΙΘ. 13 [61]

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ—ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ—ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΞΑ.—Ἡ Ἑλληνικὴ Τέχνη εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν [Παρισίων].
- ΣΩΚΡΑΤΗ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ.—Οἱ ἐν Μεσοποταμίᾳ ἀκόλουθοι Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.
- ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ.—Ὁ Χαλεπᾶς.—Διὰ τὴν πώλησιν ὄπλων.
- VESPER.—Μὲ μῦτη—δίχως μῦτη.—Βουλή—Βαριετέ.
- ΣΠΥΡΟΥ Μ. ΚΑΜΗΛΛΕΡΗ.—Καὶ πού πέρασε.
- CORRA LYNNE.—Ἐλα σ' ἐμένα [Μετάφρ. ΜΑΡΙΚΑΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ].
- ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ.—Στὸ στίχο σου.
- ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ.—Ἀβράδναστη μέρα.—Γιὰ τὰ ἄμορφα.—Στὸ περιγιάλι.
- ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΤΣΟΥΛΗ.—Σερενάτα.—Μεῖνε μαζί μου ἀπόψε.
- ΑΝΘΙΜΟΥ ΧΛΩΜΟΥ.—Οἱ βρωμιῆς [Σκίτσο ἀπ' τὴ ζωῆ].
- ΑΘΗΝΑΣ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ.—Σκέψεις ἐνὸς παληάτσου.
- Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.—Ὁ Σκύλλος [Ἀθηναϊκὸν Μυσθιστόρημα 1876—1878 με σκίτσα ὑπὸ Ἀγγ. Σπαχῆ].
- ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.—Ἐξάστιχα (πρώτη σειρὰ) ποιήματα Μιχ. Γ. Πετριδῆ [Κριτικὰ Σημειώματα].
- ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.—Ἐπιστήμαι—Τέχναι—Γράμματα—Εἰδήσεις—Περίεργα.
- ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ.—ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ.
- ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΕΙΣ ΤΟ “ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ,”

ΠΑΡΙΣΙΝΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

- Ὁ «Δισκοβόλος» τοῦ Δημητριάδη, πρῶτον βραβεῖον τῆς VIII Ὀλυμπιάδος.
- Τὰ Ὀλυμπιακὰ βραβεῖα τῆς ζωγραφικῆς — Τὰ ἔργα τοῦ Salon National.
- Οἱ Ἑλληνικοὶ πίνακες τοῦ κ. Δ. Κογεβίνα καὶ τῆς Δδος Τζούλιας Θεοφυλάκτου.
- Ἡ Ρωσικὴ ζωγραφικὴ — Κλασικισμὸς καὶ Φουτουρισμὸς — Ὁ Ἑρακλῆς τοῦ Bourdel.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ—ΙΟΥΝΙΟΣ

Εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Grand Palais παρουσιάζεται ἡ τελευταία πολύτροπος καὶ πολύμορφος παραγωγή τῆς συγχρόνου διεθνούς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς. Το Grand Palais περιλαμβάνει, τὴν ἐκθεσιν τοῦ «Σαλὸν Νασιοναλ 1924» καὶ τὴν ἐκθεσιν τῶν «Γάλλων καλλιτεχνῶν».

Εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς ἐκθέσεως ἔχει χωρισθῆ μία αἰθουσα, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ παράρτημα τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς VIII Ὀλυμπιάδος καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτίθενται τὰ ἔργα ποῦ ἔλαβον μέρος εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων.

Εἰς τὸ τμήμα αὐτό, τὸ ὅποιον εἶνε καὶ τὸ ἐπισημότερον, τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ μικρὰ μας πατρίδα. Εἰς τὸ κέντρον τῆς αἰθούσης εὐρίσκεται «ὁ Δισκοβόλος» τοῦ Δημητριάδη, λαβὼν τὸ 1ον βραβεῖον τῶν Ὀλυμπ. ἀγώνων.

Ὁ Δημητριάδης εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ἔργου ἤγγισε δριστηκῶς τὰ βασιλεῖα τῆς ἀπολύτως κλασσικῆς τέχνης.

* ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ. 3 *

Ο δισκοβόλος του, έργον εκπληκτικόν εἰς δύναμιν, μαγευτικόν εἰς πλοῦτον στάσεως, ὑπέροχον εἰς ἄρμονίαν γραμμῶν, εἶνε τὸ μόνον ἔργον τὸ ὅσον συνδυάζον τὴν ἀθλητικὴν προπόνησιν πρὸς τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σωματικοῦ κάλλους ἀποδίδεται εἰς μίαν ἑξαρσιν γεμάτην ἀπὸ πραγματικὴν ζωὴν.

Κοντὰ στὸ καθαρὸ καὶ ἐπιδητικὸ αὐτὸ ἄγαλμα τὰ ἄλλα ποῦ εὐρίσκονται εἰς τὴν αἴθουσαν, ὠχριοῦν. Καὶ δὲν εἶνε λίγα. Ἐβδομήντα γλύπται ἀπὸ κάθε μέρος τοῦ κόσμου διηγωνίσθησαν εἰς τὴν VIII Ὀλυμπιάδα τῶν Παρισίων.

Διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ «δισκοβόλου» ὁ κ. Δημητριάδης εἰργάσθη ἐπὶ ἑπτὰ συνεχεῖς μῆνας χρησιμοποιοῦσας ὡς μοντέλλο ἕνα θαυμάσια διαπεπρασμένο σῶμα Φινλανδοῦ ἀθλητοῦ καὶ μελετήσας τὴν στάσιν τοῦ δισκοβόλου ἐπὶ τοῦ Φινλανδοῦ πρωταθλητοῦ Teiblat. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ τὸ ἔργον τιτλοφορεῖται «Δισκοβόλος Φινλανδός».

Τὸ 2ον βραβεῖον ἐδόθη εἰς τὸν Λουξεμβουργέζον γλύπτην Heldenstein διὰ τὴν σύνθεσίν του «πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα». Νίκη τρέχουσα θριαμβευτικῶς. Ἔργον κατὰ πολὺ μικρότερον τοῦ δισκοβόλου, ἀνήκον εἰς τὴν νεοκλασσικὴν σχολήν. Τὸ 3ον βραβεῖον ἐδόθη εἰς τὸν Δανὸν Gauguin διὰ τὸν «μποξέρ» του. Ὀγκῶδες ἄγαλμα, Ρωμαϊκῆς μᾶλλον τέχνης, παριστάνον μαυρὸν πυγμάχον. Ἐδόθη καὶ ἕνα τέταρτον μετάλλιον συμπληρωματικὸν διὰ τὸν Γάλλον γλύπτην Mascaux, ὁ ὁποῖος ἐξέθεσεν ἑπτὰ μενταίγ τῶν ἀγῶνων, συνθέσεις μικρῆς, ἐξυπνότατες, καὶ πολὺ καλὰ ἐκτελεσμένες. Εἰς τίς μενταίγ αὐτῆς εἰκονίζεται ἕνας χαριτωμένος συμβολισμὸς κάθε ἀθλητικοῦ γυμνάσματος. Αἴφνης, εἰς ἕνα μενταγιὸν ἔχει εἰς τὸ κάτω μέρος ἕνα δρομέα καὶ εἰς τὸ ἐπάνω τὰ (4/5) ἕνα λαγὸ ποῦ τρέχει καὶ εἰκονίζει τὸν δρόμο. Ἄλλοῦ ἔχει ἕναν ἀετὸ γιὰ τὴν ἀεροπορία, δύο κατοίκες ποῦ συγκρούονται, γιὰ τὴν πάλη, μίαν ἀκρίδα, γιὰ τὸ ἀγώνισμα τοῦ κηδήματος, ἕνα ψάρι γιὰ τὸ κολύμπι κ.λ.π.

Εἰς τὴν παραπλεύρως αἴθουσαν εὐρίσκονται οἱ πίνακες τῆς ζωγραφικῆς ποῦ ἔλαβον μέρος εἰς τοὺς Ὀλυμπικοὺς ἀγῶνας καὶ ἀπὸ τοὺς ὁποῖους τὸ 1ον βραβεῖον ἐδόθη εἰς τὸν Λουξεμβουργέζον Jacoby διὰ τὸν πίνακά του «Le rugby» τὸ 2ον εἰς τὸν Ἴρλανδὸν Yeats διὰ τὸν πίνακά του «Κολύμπι», καὶ τὸ 3ον εἰς τὸν Ὀλλανδὸν Van Hell διὰ τοὺς «Patineurs» του.

Εἰς τὴν ἰδίαν αἴθουσαν ἐκτίθεται, ἐκτὸς συναγωνισμοῦ, νέον γλυπτικὸν ἔργον τοῦ περιφήμου μοντερνίστα γλύπτου, Bourdel, ἔνθα παριστάνεται ὁ Ἡρακλῆς μὲ κεφαλὴν Αἰγυπτίου ἐφήβου. Ὁ μοντερνισμὸς τοῦ Bourdel ὡς γνωστὸν φθάνει μέχρις ἐξωφρενισμοῦ. Καὶ συνηθέστατα εἰμπορεῖ νὰ διακρίνη κανεῖς εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γλυπτικὴν σύνθεσιν τοῦ ἀλληλογροθοκόπημα ὄλων τῶν σχολῶν καὶ ὄλων τῶν ἐποχῶν ἀπὸ τῆς Ἀσσυριακῆς μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης καὶ ἀπὸ τοῦ κλασικισμοῦ μέχρι τοῦ μοντερνισμοῦ.

**

Τὸ πρῶτον πάτωμα τοῦ Grand Palais περιλαμβάνει τὰ ἔργα ζωγραφικῆς τοῦ Salon National 1924.

Εἰς τὴν πληθὺν τῶν ἐκτεθειμένων πινάκων, ζωγράφων πάσης ἐθνικότητος καὶ πάσης σχολῆς, ἀντιπροσωπεύεται ἡ τελευταία λέξις τῆς πλέον ἐκλεκτῆς διεθνούς ζωγραφικῆς παραγωγῆς. Διότι ὡς γνωστὸν ἀπὸ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐκτεθῶν εἰς τὸ Salon, γίνεται μεγάλο ξεκαθάρισμα καὶ μπαίνουν τὰ ὀλιγώτερα.

Μόνον ὅταν εὐρεθῆ κανεῖς εἰς τὸ μέσον τῆς κολοσσιαίας αὐτῆς παραγωγῆς μπορεῖ νὰ καταλάβῃ ποῦ βρίσκεται σήμερον ἡ Ἑλληνικὴ ζωγραφικὴ. Ἄσπετα πράγματα. Ἄν συγκρίνη κανεῖς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν μὲ τὰ πλεῖστα τῶν Ἑλληνικῶν ἀτελιῶ δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ χαρακτηρίσῃ τὰ δευτέρα ἀνώτερα ἐρασιτεχνικῶν σπουδαστηρίων μιμουμένων ἀσκόπως καὶ ἀσυναίσθητως τὰς διαφόρους ξένας τεχνοτροπίας. Ἐξ ἴσου ὅμως, ὅπως ἕκαμα τὴν σκέψιν αὐτὴν, ἕκαμα καὶ μίαν ἄλλην: Ὅτι ἀξιολογώτατα θὰ μπορούσαν νὰ σταθῶν μέσα εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ Grand Palais, οἱ πίνακες τοῦ Παρθένου καὶ τὰ τοπεῖα τοῦ Ἐπαμεινώνδα Θωμοπούλου καὶ τὰ γυμνά τοῦ Μαισιπούλου καὶ μερικὰ ἄλλα.

Εὐτυχῶς ὅμως καὶ ἐδῶ ἀντιπροσωπεύεται μὲ ἀρκετὴν ἐπιτυχίαν ἡ Ἑλλάς. Εἰς μίαν γωνίαν ἀνακαλύπτομεν ὄρατον πίνακα τοῦ κ. Λυκούργου Κογεβίνα (588) μὲ τὴν Ἑλληνικὴν ἔκφρασιν καὶ τὸ χρῶμα τοῦ Ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Le Temple d' Eglise». Τὸ ἔργον τοῦ κ. Κογεβίνα, ὁ ὁποῖος ἐσχάτως ἕκαμα καὶ λαμπρὰν ἐκθεσιν εἰς τὸ Λονδίον, εἶνε τόσον γνωστὸν εἰς τοὺς Ἀθηναίους φιλοτέχνους, ὥστε δὲν θὰ ἐπεκταθῶ ἐπ' αὐτοῦ.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ παρουσιάσω τὸν δεύτερον ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς εἰς τὸ Salon τοῦ 1924. Εἶνε ἡ Δις Τζούλια Θεοφυλάκτου, πριγκήπισσα τῆς Τραπεζούντος, ζωγράφος Ἑλληνίς, ἐγκατεστημένη εἰς Παρίσιον ἀπὸ τὸ 1912, βραβευθεῖσα εἰς τὸ Salon τοῦ 1922 διὰ τοῦ Prix Lecreux, διὰ τοὺς δύο πίνακάς της «jeune fille brodant» καὶ «jeune fille Française». Ἡ Δις Θεοφυλάκτου τῆς ὁποίας ἅπαντα τὰ ἔργα ἐγένοντο δεκτὰ εἰς τὸ Salon ἐπὶ συνεχῆ δεκαετίαν, ἀκολουθεῖ τὴν νεωτερίζουσαν σχολὴν τοῦ Simon, ἀπολύτως ἰσορροπημένην, καὶ ἐκθέτει ἐφέτος τὴν «Μητρότητα» (1262) πίνακα ἐκτάκτως ψυχολογημένον εἰς τὸ βλέμμα τῆς μητέρας καὶ τὸν ὕπνον τοῦ μωροῦ. Ἡ Γαλλικὴ κριτικὴ ἔχει ἀφιερῶσει ἤδη πολλοὺς κολακευτικοὺς ἐπαίνους διὰ τὴν Ἑλληνίδα ζωγράφον, ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν πολυτεχνεῖον (τὸ σημεῖόν διὰ τὴν ἱστορίαν) δὲν τὴν ἐδέχθη οὔτε κἀν διὰ μαθήτριαν ὅταν προσήλθε μὲ ὄλον τὸν πατριωτισμὸν τῆς πρὸ δεκαετητητίας. Ἀλλὰ μήπως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐστέρησε τὸν σημερινὸν Ὀλυμπιονίκην, τὸν διεθνῆ ἀριστεῖον τῆς γλυπτικῆς Δημητριάδην, ἀπὸ τοῦ Ἀριστείου τῶν τεχνῶν, διότι λέει ἐργάζεται στὸ Παρίσι; (ἀνάγνωθε—δὲν ἔχει μέσα στὴν Ἀθήνα). Ἀλλ' αὐτὸ εἶνε τὸ Ρωμέικο. Ὁλη ἡ Εὐρώπη, ὄλος ὁ κόσμος, εἶνε γεμάτος

ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΟΙ ΕΝ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ

[Δημοσιεύομεν σήμερον ἄλλην μελέτην ἐκ τῶν ἐθίμων τῆς Ανατολῆς τοῦ φίλου συνεργάτου κ. Σωκρ. Προκοπίου, ἐν ἣ ὁ ἀναγνώσταις μας θὰ γνωρίσουν ἀγνωστα καὶ ἀπίστευτα πράγματα, ἅτινα εἶδε καὶ ἐγνώρισεν ἐκ τοῦ πλησίον ὁ πολὺπλαγκτός συγγραφεὺς, περιηγηθεὶς σὺν ἄλλοις καὶ τὴν Μεσοποταμίαν].

Εἰς τὸν Διάβολον

Τὴν δημοσίευσιν τῆς περὶ τοῦ «Ὁμφαλοῦ τῆς Ἐθας», ἀποκαλυπτικῆς ἐπιστολῆς μου ὁ κ. Νιρβάνας ἐν τῇ «Ἐστία» εἶχε συνοδεύσει μὲ τὴν σύστασιν πρὸς τὸν «Ὀδοιπορικὸν Σύνδεσμον» νὰ κάμῃ ἕνα ταξίδι μετὰ τοῦ Τζέδδας τῆς Ἀραβίας. Ἄν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προσκληθῶ καὶ ἐγὼ ὡς ὀδηγὸς τῆς ἐνδιαφερούσης αὐτῆς ἐκ-

ἀπὸ Ἑλλήνας καλλιτέχνας καὶ ἐπιστήμονας διεθνούς κύρους, ποῦ πικραμένοι καὶ ἀπογοητευμένοι ἀπὸ τὴν πατρίδα τοὺς προσφέρουν τὰ φῶτα τοὺς εἰς τὴν ξένην. καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐπήραν καὶ ξένα ὀνόματα. Ὁ Βενιζέλος τὸ 1920 μᾶς ἐκουδάλησε μερικοὺς Ἑλλήνας, καθηγητὰς Ἑυρωπαϊκῶν Πανεπιστημίων, καὶ μεῖς τὸν ἄλλο χρόνον τοὺς διώξαμε κακῶς κακῶς. Αὐτὸ ἐγένετο σκληρὸν παράδειγμα διὰ τοὺς ὑπολοίπους, ὅσοι εἶχαν ποτὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ξαναγυρίσουν κάποτε εἰς τὸ πατριὸν ἔδαφος.

Τὸ πρῶτον βραβεῖον τοῦ Salon National ἐδόθη ἐφέτος εἰς τὸν Μασσαλιώτην ζωγράφον Inguiberty (513) ὁ ὁποῖος ἐκθέτει μέγαν πίνακα τῆς κινήσεως τοῦ λιμένος Μασσαλίας ἀριστα μελετημένον εἰς τὸ σχέδιον. Τὸ βραβεῖον εἶνε χρηματικὸν ἐκ 10,000 Γαλλικῶν φράγκων.

Γύρω ἀπὸ τὸν Inguiberty στέκεται διεθνῆς πλειὰς ζωγράφων συγχρόνων ποῦ αὐριον θὰ τοὺς σκεπάσῃ ἡ δόξα. Ὁ δυνατὸς κολορίστας Guelet, ὁ ὑπέροχος πορτραίστας Μαλιάδιν, (757) ὁ διακοσμητικὸς Peské (907) ὁ συνθετικὸς Gunéry (468), ὁ πουαντιλίστας Cadel (161) ὁ ποιητικὸς Bandot (486) ἡ περίφημη μοντερνίστρια Elisabeth Chaplin, ὁ ὑποβλητικώτατος Aubertin, ἡ γεμάτη ζωὴν Βελγίς κ. Montigny καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλοι καλλιτέχναι πρώτης γραμμῆς.

Ἡ Ρωσικὴ ζωγραφικὴ ἀντιπροσωπευομένη ἐπαξίως, ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ξεχωριστά. Οἱ ρῶσοι ζωγράφοι, εἴτε ἄψογοι κλασσικοὶ εἴτε ἀχαλίνωτοι μοντερνίστες, εἶνε πάντοτε δυνατοί. Ἐχουν σχέδιον, ἔχουν χρῶμα καὶ πρὸ πάντων ἄρμονίαν καὶ αἰσθητικὴν ἀνωτέραν.

Τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει καὶ ἡ συνεχόμενη μὲ τὸ Salon National, ἐλευθερά ἐκθεσις τῆς «Ἐταιρίας τῶν Γάλλων καλλιτεχνῶν».

Εἰς τὸ Grand Palais στεγάζεται καὶ ἡ ἐκθεσις τῶν διακοσμητικῶν τεχνῶν περὶ τῆς ὁποίας πιθανὸν νὰ ἀσχοληθῶ εἰς προσεχές μου σημείωμα.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

δρομῆς—ὡς γνώστης τῶν μερῶν καὶ τῆς γλώσσης—, θὰ ἐπρότεινα, ὅπως μετὰ τὴν ψηλάφησιν τοῦ σεβαστοῦ ὀμφαλοῦ περιπλεύσωμεν τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν μέχρι τοῦ βόθρου τοῦ Περσικοῦ Κόλπου, ὃν διέπλευσε καὶ ὁ στόλος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μας καὶ ἐκεῖθεν ποταμοπλοῦντες ἐντὸς τοῦ Τίγρητος, ὡς ἔπραξε καὶ ὁ πατριώτης μας Ἡρόδοτος, νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν... Διάβολον ἢ ἀκριβέστερον εἰς τὴν χώραν, ὅπου λατρεύεται ὁ Σατανᾶς, ὁ πρωταίτιος ἄλλωστε τοῦ θανάτου τῆς Ἐθας καὶ ἡ ὁποία χώρα δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν περιφημὴν διὰ τὰ πετρελαία τῆς Μοσσούλην παρὰ τὰ ἔρειπια τῆς ἀρχαίας Νινευῆ. Τὸ ταξιδάκι αὐτὸ θὰ μᾶς ἐδίδο τὴν εὐκαιρίαν «πολλῶν ἀνθρώπων ἄσπετα» νὰ ἴδωμεν καὶ γνωρίσωμεν ἀπίστευτα ἤθη καὶ ἔθιμα μεταξὺ δὲ ἄλλων καὶ τοὺς εἰς τὴν γηραιάν πατρίδα τοῦ Ἀβραάμ ζῶντας εὐαρίθμους ἀκολουθούς Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, τοὺς ὁποίους ἐργομαὶ νὰ σᾶς παρουσιάσω σήμερον ἐπιφυσασόμενος εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν νὰ σᾶς ἀπασολήσω μὲ τοὺς ρηθέντας Κούδους... διαβολολάτρας τῆς Μοσσούλης τοῦς ὀνομαζομένους Γαζίτας, ἐὰν δὲν διατρέχω τὸν κίνδυνον νὰ με ἀποστείλητε μόνον μου... εἰς τὸν Ἐξαποδῶ, μὲ τὴν κατάχρησιν τοῦ κάμνω τῆς φιλοξενίας τῶν στηλῶν τοῦ «Παντογνώστου».

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΥΔΡΟΒΙΟΙ

Ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ὑπῆρξεν ἴσως ὁ μόνος τῶν πρὸ Χριστοῦ Ἑβραίων προφητῶν, ὅστις ἤξιώθη νὰ γίνῃ ἀρχηγὸς ἐνὸς νέου δόγματος μὴ ἀποροφηθέντος ὑπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ὅστις ἐξακολουθεῖ νὰ ἔχη μέχρι σήμερον ἑκατοντάδας τινὰς πιστῶν τοῦ ἀκολουθῶν, ζώντων εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Τίγρητος καὶ γνωστῶν μὲ τὸ ὄνομα Σούββα ἢ Σαββαῖοι. Φαίνεται ὅτι εἰς παλαιότεραν ἐποχὴν οἱ Μεσοποταμίοι Σαββαῖοι ἠρῶντο εἰς πολλὰς χιλιάδας, ἀλλ' οἱ διωγμοὶ ἐκ μέρους τῶν ραγιατικῶν Μουσουλμανικῶν λαῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ζῶσι καὶ τοὺς ὁποίους ἀπεχθάνονται—ἐνῶ πρὸς ὄλους τοὺς Χριστιανούς διάκεινται συμπαθέστατα—, συνέτειναν ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ μὴ ὑπερβαίῃ σήμερον τοὺς 600 ἀνθρώπους, ἀποτελοῦντας μικρὰς φιλησυχούς κοινότητας, ἰδίως εἰς τὰς πόλεις Μοχάμαρα, Βασόρα καὶ Ἀμάρα τῆς Μεσοποταμίας. Ἡ πρὸς τοὺς Χριστιανούς συμπάθειά των ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἦτο ἐξάδελφος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ περισσότεροι καταγίνονται εἰς φιλοτέχνησιν ἀργυρῶν σκευῶν, λαβῶν μαστιγίων, σιγαροθηκῶν, δακτυλίων κτλ. τὰ ὁποῖα ποικίλλουσι μὲ ψηφιδωτὰ καὶ διάφορα καλλιτεχνικώτατα σχέδια μοναδικῆς τέχνης. Δὲν θὰ ἐπιληφθῶμεν ἡμεῖς τοῦ ἔργου νὰ ἐξακριβώσωμεν πῶς καὶ πότε οἱ εἰρημένοι Μεσοποταμίοι ἠσπίασθησαν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ κηρυχθεῖσαν θρησκείαν καὶ ἂν ἡ ὑπ' αὐτῶν ἐξασκουμένη σήμερον εἶναι αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου θεμελιωθεῖσα. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ δὲν εἶναι οὔτε Ἑβραῖοι, οὔτε Χριστιανοὶ οὔτε Μουσουλμᾶνοι καὶ παραδέχονται τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν ὡς ἀρχηγὸν ἢ κεφαλὴν καὶ θεμελιωτὴν τῆς θρησκείας των, τὴν ὁποίαν φυλάττουσιν ἐπιμελῶς, ὡς ἄλλοι ἐλευθεροτέκτονες, μυστικῆν. Ὀνομάζονται δὲ καὶ Χάνα, ἤτοι Ἰωαννῖται, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου ἀραβιστῆ Χάνα. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ζῶσι πλησίον τοῦ

ποταμού Τίγρητος, διότι ή θρησκεία των τούς μετέβαλεν εις αμφίβια όντα, ύποχρεωμένα να βαπτίζωνται άνενώως εις ώρισμένας και εκτάκτους περιστάσεις εντός ρεύματος ποταμού και εις οίανδήποτε ώραν της ημέρας ή της νυκτός, είτε του θερούς, είτε του χειμώνος.

ΑΤΕΛΕΙΩΤΑ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΑ

Από το πρώτον βάπτισμα, όπερ γίνεται ως παρ' ήμιν εις την βρεφικήν ηλικίαν, ίνα αποπλύνη το προπατορικόν άμάρτημα, μέχρι του γήρατος ο Σαββαίος λαμβάνει τοσάκις ανάγκην να βαπτισθί εντός του ποταμού, ώστε δύναται να καταταχθί μάλλον εις την οικογενείαν των υδροβίων παρά των χερσαίων ζώων. Σκοπός της εις την άπέραντον του Τίγρητος Κολυμβήθραν βαπτίσεως είνε ή απόπλυσις άμαρτιών και κατ' ακολουθίαν ή μείωσις της προσδοκωμένης τιμωρίας. Υποθέσωμεν, ότι ο Σαββαίος έρίσας ύβρισε την σύζυγόν του και μετεμλήθη την νύκτα. Πορεύεται την ίδίαν ώραν και με όλον το ψύχος της νυκτός βαπτίζεται βυθιζόμενος μέχρις όσφύος εντός του ποταμού με τα ένδύματά του. Είς το αυτό μέσον καταφεύγει και εις όλας τας άλλας της ζωής του σοβαράς περιπτώσεις, κατά τας οποίας εξαμαρτάνει. Έκτός αυτών έχομεν και άλλας άφορμάς. Την επάνοδον, λόγω χάριν, από ξένην χώραν, την βρώσιν κρέατος ζώου, όπερ δέν εφόνευσε Σαββαίος, την βρώσιν όπωρας άγορασθείσης εις την άγοράν και μη πλυθείσης εις το ύδωρ και άλλας τοιούτας μικροαφορμάς. Δι' όλας αυτάς είναι ανάγκη να βυθισθί εντός του ποταμού, όπως αποπλύνη σχετικόν άμάρτημα.

Αλλ' εκτός των εκιάκτων αυτών βαπτίσεων, ών ούκ έστιν αριθμός, έχομεν και τας κατά πάσαν Κυριακήν καθώς και τας άλλας εορτάς όφειλομένας τακτικάς βαπτίσεις, εις τας οποίας παρευρίσκειται και ο ιερεύς, τόν όποιον όνομάζουσι **Πατριμ**. Αλλ' ο λογαριασμός δέν τελειώνει εδώ διότι εις τόν όλικόν αριθμόν των προρηθεισών βαπτίσεων δέον να σημειώσωμεν και εκείνας, αϊτινες γεννώνται από αυτάς ταύτας τας βαπτιστικάς τελετάς, δηλαδή τας βαπτίσεις, αϊ όποιαί γίνονται προς επανόρθωσιν ενός λάθους, άπροσεξίας, παραλείψεως γενομένης καθ' όν χρόνον βαπτίζεται εις Σαββαίος. Αν λόγω χάριν ο βαπτίζων ιερεύς παραλείψη μίαν εύνην κατά την τέλεσιν του μυστηρίου και τό άντιληφθί κατόπιν, είνε ανάγκη να επαναληφθί όλόκληρος ή τελετή και ο βαπτισθείς να ύποστή νέαν ψυχρολουσίαν. Την αυτήν τύχην θα ύποστή και εκείνος, όστις έλησμώνησε να όραιοση την ζώνην του κατά την έναρξιν του γέυματος, όπερ δίδεται μετά την τελετήν μιάς βαπτίσεως.

ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΘΑΝΑΤΟΥ

Τό πρώτον βάπτισμα δίδεται, ως είπομεν, κατά την βρεφικήν ηλικίαν όποτε δίδεται παρά του ιερέως, ως παρ' ήμιν παρά του διαδόχου, τό όνομα του νεογεννήτου. Κατά την βάπτισιν ταύτην εις διάκονος κρατεί εις τας άγκάλας του τό βρέφος και εισέρχεται μετά του ιερέως εντός του ποταμού. Αμφοτέρωι είνε ένδεδυμένοι τά ένδύματά των. Ο ιερεύς άπαγγέλλει διαφόρους εύχάς και κατόπιν γεμίζων τας παλάμας του με ύδωρ, ραντίζει πλουσίως και επί πολλήν ώραν τό βαπτιζόμενον, χωρίς να λαμβάνη ύπ' όψιν ότι συγχρόνως καταβρέχει και τόν ... διάκονον. Συμβαίνει πολλάκις άσθενικά τινα βρέφη, λόγω του ψυχρού

ύδατος, να εύρεθώσι νεκρά εις τας άγκάλας του διακόνου. Η ιεροτελεστία τότε σταματά αλλ' ο ιερεύς δέν έχει τό δικαίωμα να έξέλθη του ύδατος!! Δέον να αναμένη εκει μέχρις ότου άλλος ιερεύς ειδοποιηθείς κατασκευάση εκ ζύμης και ψήση κούκλαν ίσην τό μέγεθος προς τό εκπνεύσαν βρέφος και την κομίση εις τόν αναμένοντα ιερέα, όστις περατώνει επ' αυτής της κούκλας την τελετήν και έξέρχεται του ποταμού!

Συμβαίνει κάποτε να λάβη άπρόοπτόν τινά ανάγκην ο βαπτιζόμενος άνήρ, ίνα έξέλθη του ποταμού, χωρίς να δυνηθί να επιστρέψη ο ιερεύς τότε μένει εντός του ύδατος μέχρις ότου εύρωσιν άλλον τινά Σαββαίον—συνώνυμον του αναχωρήσαντος—τόν όποιον και βαπτίζει άντι του πρώτου, όποτε δικαιούται να έξέλθη εις την ξηράν.

ΣΑΤΑΝΙΚΟΤΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Είναι πρωτότυποι αϊ άντιλήψεις των Σαββαίων όσον άφορά εις την γυναίκα παραδέχονται μετ' απολύτου πεποιθήσεως ότι εις τόν όργανισμόν της γυναίκος ύπάρχει έν νεύρον ... διαβολικής προελεύσεως και ότι συνεπώς ή γυνή έχει άπεριόριστον δύναμιν του πράττειν τό κακόν. Είναι προσέτι της γνώμης ότι αϊ γυναικεΐαι εύχαι είναι άχρηστοι και περιττοι. Τοσοούτον δέ φοβούνται την διαβολικήν δύναμιν της γυναίκος, ώστε, εάν συμβή να εύρεθί ξένος τις Σαββαίος πλησίον γυναίκος διατελούσης έν όργη, ως πρώτιστόν του έργον θεωρεί να κλείση τά όπια του και να τραπή εις άτακτον φυγήν, μήπως αϊ ύπό της γυναίκος εκστομιζόμεναι ύβρεις ή κατάραι επιπέσωσιν επί πέσωσιν επί της κεφαλής του. . . .

ΓΑΜΟΙ ΕΝΤΟΣ ΠΟΤΑΜΟΥ

Ο γάμος των Σαββαίων είνε νέα ύκαιρία βαπτίσεως και μάλιστα διπλής. Πρώτη ή νύμφη συνοδευόμενη υπό των συγγενών της και δύο ιερέων την προΐαν μιάς Κυριακής εισέρχεται με τά φορέματά της εντός του ποταμού και λαμβάνει τό βάπτισμα πρώτον από τόν ένα και ακολουθώς από τόν άλλον ιερέα. Τό αυτό γίνεται κατόπιν και εις τόν γαμβρόν, όν συνοδεύουσιν οι φίλοι του, οϊτινες παρακολουθούσι την τελετήν ... εντός των ύδάτων. Οι μελλονύμφοι οδηγούνται κατόπιν εις την οικίαν του ιερέως, ένθα έχει προετοιμασθί εύρύχωρος καλύβη εκ κλάδων φοινίκης και εκει πρόκειται να γίνη τό μυστήριο του γάμου. Η καλύβη είνε διηρημένη δι' ενός παρατετάματος εις δύο θαλάμους. Είς τόν ένα τοποθετείται ή νύμφη όρθία με τά νώτα έστραμμένα προς τό παραπέτασμα και εις τόν άλλον ο γαμβρός, όστις έχων ώσαύτως έστραμμένα τά νώτα και ιστάμενος παρά τό παραπέτασμα, καταντᾶ να εγγίξη την πλάτην της νύμφης. Είς τόν ένα θάλαμον παρίστανται αϊ γυναίκες και εις τόν άλλον οι άνδρες. Ο ιερεύς αναγινώσκει διαφόρους εύχάς και τελειώνει ή τελετή με τρία κτυπήματα της κεφαλής του ενός επί της κεφαλής του άλλου ...!! Ο γαμβρός όμως δέν έχει ακόμη τό δικαίωμα να εισέλθη εις τόν θάλαμον της νύμφης ... Προηγείται δειπνον εις τό όποιον παρακάθηνται πάντες, εκτός των νεονύμφων και των ιερέων! Είς τό τέλος του δείπνου ο ιερεύς άπαγγέλλει νέας εύχάς και κατόπιν συνοδεύει τόν νυμφίον εις τόν θάλαμον της συζύγου και έξέρχεται, άφοϋ δώση εις αυτούς τας πατρικάς του συμβουλιάς. Καθ' όλην αυτήν την χαρμόσυνον τελετήν ο πατήρ της νύμφης εύρίσκειται έξω της οικίας, μη έχων τό δικαίωμα να παραστή εις τούς γάμους της θυγατρός του.

ΑΚΛΑΥΣΤΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

Οί Σαββαίοι δέν πενθοϋσι τόν θάνατον συγγενούς ή φίλου. Ο έτοιμοθάνατος βαπτίζεται εντός μεγάλης σκάφης, άν είνε αδύνατος ή μεταφορά του εις τόν ποταμόν, και κατόπιν νεκρός μεταφέρεται εις τό νεκροταφείον προς ένταφιασμόν, χωρίς να άκουσθί λυγμός ή κραυγή λύπης.

Πάν δάκρυ χυνόμενον δια προσφιλή τινά νεκρόν πιστεύουν, ότι μεταβάλλεται εις ρεύμα έμποδίζον τόν νεκρόν να βαδίση την προς τόν Παράδεισον άγουσαν. Ειρησθω έν παρόδω, ότι ο Παράδεισος κατοικείται μόνον από τούς Σαββαίους.

Η χήρα άποθανόντος ιερέως δέον να είναι έξαιρετικώς χαρίεσσα δια τό εύχάριστον γεγονός, ότι απέθανεν ο σύζυγός της και εύρίσκειται εις τόν Παράδεισον. Προς έξασφάλισιν θέσεως εις τόν Παράδεισον των Σαββαίων γίνεται δια λογαριασμόν του άποθανόντος έν είδος μνημοσύνου, όπερ άπαιτεί έπταήμερος προσευχάς και στοιχίζει 25—30 λίρας, τας οποίας ένθυλακώνει ο ιερεύς.

ΖΩΝΤΕΣ... ΝΕΚΡΟΙ

Αλλά τό μνημόσυνον αυτό έχει και τό άνεκτίμητον προτέρημα να έξασφαλίζει θέσιν εις τόν Παράδεισον και εις ζώντα Σαββαίον όπως εις μίαν εποχήν έπετυγχάνετο τουτο δια των συγχωροχαρτίων εις τούς Χριστιανούς. Οί Σαββαίοι όμως ιερείς είναι οικονομικώτεροι και επομένως ο Παράδεισός των δέν είναι μόνον προσιτός εις τούς πλουσίους. Υπάρχει όμως εις βαρύτατος όρος προς επίτευξιν του σκοπού, όρος όστις θέτει εις πολλάς σκέψεις τόν ένδιαφερόμενον Σαββαίον, πριν ή άποφασίση να τεθί εις την διάθεσιν του ιερέως Δέον δηλαδή να λάβη ύπ' όψιν του, ότι προς έξασφάλισιν των αγαθών του Παράδεισου θα στερηθί των του κόσμου τουτου και θα θεωρη ή αυτον νεκρόν από την στιγμήν του μνημοσύνου. Ο ιερεύς επσκέπτεται επί επία συνεχώς ημέρας τόν ύποψήφιον, όν συμβοιλεύει, διδάσκει και αναπτύσσει εις αυτόν τό μέγεθος της ευθύνης, ήν αναλαμβάνει, και τας βαρείας ύποχρεώσεις, ως επιβάλλει ή ψυχοσωτήριος ιεροτελεστία του μνημοσύνου. Όταν λοιπόν ο Σαββαίος άποφασίση ώδηγείται εις την παρά τόν ποταμόν εκκλησίαν—δια μέσου της οποίας διέρχεται μικρόν ρεύμα ως παραπόταμος πηγάζων από τόν Τίγρητα—και εκει παραμένει επί 7 ημέρας ως φυλακισμένος με μόνον σύντροφον τόν ιερέα, όστις αναγινώσκει εις αυτόν ψαλμούς και προσευχάς προοριζόμενας δια νεκρόν. Είς τό τέλος της εβδομάδος ταύτης της προσευχής και νηστείας ο ζωντανός αυτός νεκρός ώδηγείται εις τόν οίκον του ιερέως, όπου τῷ αναγινώσκονται νέαι προσευχαι και κατόπιν μεταφέρεται εις τόν οίκόν του έν συνοδεία φίλων και συγγενών ως να γίνηται ή κηδεία του. Εκει διέρχεται τό υπόλοιπον της ζωής του μικράν πάσης βιωτικής μερίμνης και άπολαύσεως, ως άνθρωπος μη άνήκων πλέον εις τόν κόσμον αυτόν.

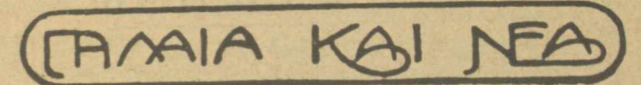
Από την στιγμήν αυτήν παύει να δίδη διαταγάς και εις αυτήν την γυναίκα του, από την όποιαν δέν έχει τό δικαίωμα να ζητήση μήτε ποτήριον ύδατος, εάν διψᾶ, αλλά όφείλει να μεταβί ο ίδιος και λίη. Δέν επιτρέπεται να όργισθί μήτε να άγανακτήση ή μεμψιμοιρήση δι' οίανδήποτε άτυγλίαν ή καυστροφήν. Εάν όλόκληρος ή περιουσία του άπολεσθί, όφείλει να φανή άπαθέστατος. Έρωτώμενος υπό της γυναίκος του ποιον φαγητόν να τῷ

προετοιμάση, όφείλει να της είπη να πράξη ότι αυτη νομίζει καλόν. Εάν εις την τράπεζαν δέν εύρη άριον, δέν πρέπει να κάμη παρατήρησιν, αλλ' είναι ύποχρεωμένος να μεταβί ο ίδιος και να κομίση και άν δέν εύρη, πρέπει να ζυμώση αυτός χωρίς καμίαν διαμαρτυρίαν! Οί φίλοι ή συγγενείς επισκέπτονται αυτόν ως άγιον ή άγγελον άνήκοντα εις τόν άλλον κόσμον. Εκ της νέας αυτης καταστάσεως ή σύζυγος του Σαββαίου εύρίσκει κάποτε άφορμάς παραπόνων ... Ο ιερεύς τότε μεσολαβεί, ίνα πείση την γυναίκα να έξοικειωθί προς τό νέον καθεστώς.

Εν περιπτώσει, καθ' ήν ή γυνή έξακολουθεΐ να μεμψιμοιρή, ο ιερεύς την προσκαλεί εις τόν οίκόν του και την φιλοξενεί επί αρκετάς ημέρας, μέχρις ότου κατευνάση τόν θυμόν της. . . .

Αλλ' εάν και πάλιν αυτη επιμένη εις την εκ νεκρών ανάστασιν του συζύγου της, τότε άποφασίζεται τό διαζύγιον και ή γυνή εγκαταλείπει δι' παντός την συζυγικήν στέγην, αυτη μεν ίνα άπολαύση τά αγαθά του προσκαίρου αυτού κόσμου, ο δε Σαββαίος τά της αιωνίου ζωής.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Ο ΧΑΛΕΠΑΣ.— Λόγος πάλιν γίνεται περι του Χαλεπα, του γνωστού έν Τήνω καλλιτέχνου γλύπτου, μιάς πραγματικής δόξης της νεωτέρας Ελλάδος, της οποίας την διανοητικήν διαύγειαν επί μακράν σεϊράν έτων μότρα άνεξιχνίαστος είχε φθονερώς άμαυρώσει, δια να την άποκαθάρη πάλιν και να την άποκαταστήση κατά τά τελευταία ταυτα ετη.

Ο διάσημος δημιουργός της «Κοιμωμένης» του Νεκροταφείου Αθηνών, όστις έν τη συγχύσει του είχε καταντήσει βοσκός εις την πατρίδα του Τήνον, ήδη αναγεννηθείς και άφυπνισθείς ως άλλος Έπιμενίδης, έτράπη πάλιν προς την καλλιτεχνικήν εργασία και έχει μεταβάλει τό πενιχρόν υπόγειόν του εις πολύτιμον καλλιτεχνικόν μουσειον, χρησιμοποιών δια τά προπλάσματά του κοινόν κοκκινόχωμα, έλλείψει μέσων προς προμήθειαν καλύτερου ύλικού. Πένης, βασανίζεται νυθημερόν δια να μεταφέρη νερόν εκ μεγάλης άποστάσεως και να καταδρέχη τά προπλάσματά του, άριστουργήματα τέχνης, ίνα μη καταστραφούν άποξηραίνόμενα κάθε τόσον.

Ούτω μία νέα σειρά του καλλιτέχνου κινδυνεύει να άπολεσθί από στιγμής εις στιγμήν. Καί τό Κράτος αυτό της άβελτηρίας, τό όποιον έχει να επιδείξη καταχραστάς του δημόσιου θησαυρού, αλλά δέν έχει να επιδείξη άλλον Χαλεπάν, δέν έδοκεν ακόμη καμίαν προσοχήν εις τό θαύμα της αναγεννήσεως του καλλιτέχνου, δια να λάβη πρόνοιαν περι μεταφοράς των έργων του εις Αθήνας. Είμεθα άρα γε Κράτος δια να ζήσωμεν;

Ο γλύπτης καθηγητής κ. Θωμόπουλος, όστις πρό καιρού είχεν επισκεφθί τό έρημητήριο του Χαλεπα, μάς είχεν ύποσχεθί, ότι θα διωργάνωνεν ειδικήν διάλεξιν έν τῷ «Παρνασσῷ», εκ των εισπράξεων εισόδου της οποίας θα έσχηματίζετο ίκανόν, ως ήλπίζετο, ποσόν ύπερ της

διασώσεως του τε καλλιτέχνου και του έργου του. Τι ξ-
καμεν έως τώρα ο συμπαθής συνάδελφος του άτυχου
Χαλεπά; Ποίος άπογοητεύσει άρα γε έδοκίμασεν, άντι-
μετωπίσας την πραγματικότητα, και ήττήθη, ως μη
ώφελεν, εις τās ένεργείας του, αι όποισι πρώτον αυτών
θα έτίμων άποφέρουσαι τον πολύτιμον έθνικόν καρπόν;

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΙΝ ΟΠΑΩΝ.— Έξηκριδύθη έσχά-
τως, ότι το όπλον, το όποιον έχρησιμοποίησεν ο χρημα-
τομεσίτης Χατζηπαναγιώτου δια την αυτοκτονίαν του, το
είχεν αγοράσει από το όπλοπωλείον Βέρδη. Η μικρά
αυτή, αλλά σημαντική λεπτομέρεια έχυσεν ίκανόν φώς
εις το σκοτεινόν μυστήριον της Όμορφης Έκκλησίας,

που έχει διεγείρει την περιέργειαν της κοινωνίας μας. Ο
είρημένος χρηματομεσίτης είχε προμηθευθή το περιστρο-
φον μεταχειρισθείς το πλαστόν όνομα Μπουρτζάκης, άλλ'
ήδη άνεγνωρίσθη από τον μικρόν υπάλληλον του όπλο-
πωλείου.

Φρονούμεν, ότι είναι ανάγκη να επιβληθή άρμοδίως
εις τα όπλοπωλεία, ίνα πās ο παρ' αυτών προμηθευόμε-
νος οίονδήποτε όπλον είναι έφωδιασμένος παρά της άστυ-
νομικής άρχής δια σχετικού πιστοποιητικού ταυτότητος
μετά φωτογραφικής εικόνας. Το τοιοϋτον θα προλαμβάνη
άσφαλώς πολλά άπρόοπτα και θα διαλευκαίνη πολλά
μυστήρια, τα όποια καταντούν ένίοτε τελείως άλυτα και
άκατανόητα.

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ ΥΠΟ "VESPER"

ΜΕ ΜΥΘΗ—ΔΙΧΩΣ ΜΥΘΗ

Είναι φορές, που ήθελα να
μια τόση δά πελώρια μύτη,
για να μυρίζουμαι μονάχα
στο πρόσωπό σου το ξανθό,
γλυκιά μου αγάπη, τον άνθό,
που πήρες άπ' την Αφροδίτη.
Κ' ήθελα άκόμη με τη ζέση,
που βράζει ο κόσμος πια σάν τον άσβέστη,
στην τέτοια μύτη μου μοιάχη
να ρεχεται φοβερό συνάχι
κι' άφούτ, άφούτ, αγάπη μου Τιτίνα,
να κατοβρέχω την Αθήνα,
μια που ο κύρ Πάσης κάνει το βαρύν
—ώ, γιές! ώ, γιές!—
και δέν τη βρέχει πια την... καφερή,
τουλάχιστο ως να γίνουν εκλογές!
Κ' ήθελα άκόμη να μουν Συρανό
κι' από τη μύτη μου να βγάζω τον καρνό,
ως στο Μαρούσι για να φτάσει,
να κάνω το Θερίο που να σκάσει.
Γιαί ως να φτάσω εγώ στην Κηφισιά,
μοϋκανε μάση χιές κάποια λευκή
μισότριβή μου φορεσιά
μυναδική
κ' έτοι άπ' το τραίνο βγήκα εκεί
σαν ήρωσ καπνισμένος των μαχών,
σαν βουλευτής... έπιλαχών.
Μά είναι φορές, που λέγω πάλι,
γιαί ο Θεός μās έχει βάλει
στα μούτρα την άπόφνον έτούτη
στην έρμη έτούτη χώρα,
που δλο... βρωμάει μπαρούτη
και μέρα μεσημέρι γδύνουν τώρα

οι λωποδύτες κάθε σπίτι
μυρός σιής άστυνομίας... μύτη;
Κ' ήθελα μύτη να μην έχω
σ' αυτή τη χώρα των... Έννόμων,
που ενω στα πεζοδρόμια τρέχω
και τσακίζουμαι,
τα μύρα με μεθούν των ύπονόμων
και... ζαλίζουμαι.
Κ' ήθελα μύτη να μην είχα,
να μη μου κάγεται καν τριχα,
διαν πινω άπ' το χίτριο,
που κάποτε το λέγαγε Βουλή,
κι' όταν διαβαίνω—άλί μου, άλί—
κι' άπ' το... Χρηματιστήριο.
Α! μύτη να μην είχα, Θε μου,
για να μη μύριζα ποτέ μου
—και πώς να μυριστείς;—
στην αγορά μας εκεί κάτω
για να μη μύριζα, Χριστέ μου,
κι' όταν το χέρι του θα μοϋδινε μωχατό
κανένας του Στρατού διαχειριστής.
Για να μη μύριζα ποτέ
κάποια—συγγνώμη!—ντεκολτέ,
πώχουν το γδύσιμο του Αδάμ
—μην τα βασκάσεις τ'άφτυστα!—
μήτε και κάποια πόδια μες στο τραμ,
πουν' από γενετής... άβάφτυστα.
Κι' άκόμη να μη μύριζα,
σαν χασομέρης θα τριγύριζα
έξω από του Φαλήρου εκεία τα μπάνια
με τα νερά τα γαλανά, τα ούράνια,
που κολυμπούνε τέρατα και θάματα.
Γιαί εκεί πέρα—τί να πώ, παρακαλώ;—
άν πλέονι τα μήλα στο γιολό,
πλέονε... κι' άλλα πράματα.

ΒΟΥΛΗ—ΒΑΡΙΕΤΕ

Στο τρανό το χίτριο,
πουίαν Βουλευτήριο
κάποιε, άδερφοί,
τη ντροπή τη θάψανε
τώρα πια και γράψανε
μιαν έπιγραφή.

Κ' έτοι, ορ παιδιά,
με σφιχτή καρδιά
ήρρετες και θήλεα
σαν περιδιαβάζουν,
έξω άπ' τα προπούλια
σιτέκουν και διαβάζουν:

«Μέσα δώ δέν είν' Βουλή,

τον καιρό σου να σκοτώνει,
κι' ούτε παλιοκαφενές.
Σινεμά είναι, που μιλεί
και σου δείχνει στην δθόνη
ναυμαχίες στεριανές.

Μέσα δώ είναι Βαριετέ,
που δε γνώρισες ποτέ.
Φάπες πέφτουν, πέφτουν μπάτσι,
κάνουν τουμπες οι παλιάτσι
και χορεύουν... ώπαλα!...

Σκάς στα γέλια άπ' τις βροσιές.
Κάνουν και σκοποβολή.
Κι' όπου κλούβια κεφαλή,
κατεβαίνουν κεραισιές.
Παίζουν και... τα ρόπαλα».

ΜΟΥΣΙΚΟΤΕΧΝΙΚΑ—ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Χειμωνιάτικη, ήλιόλουστη, άσπρη μέρα
Είταν, καλή μου, ή πρόσκαιρη χαρά μας
Και πέρασε και χάθηκε μακρυνά μας.
Μισοδιάφανη, άνάγια στον αϊθέρα,

Αχνη μαυρίλα απλώθη πέρα ως πέρα,
Και να σκορπάνει νοιώθω ολόγυρά μας
Τ' άνάλαφρα κι' ολόχρυσα όνειρά μας
Σάν τα ξερά τα φύλλα άπ' τον άγέρα.

Κείναι για με σαν σύννεφα στα ούράνια
Του φεγγαριού το φως ναχαν σκεπάσει.
Σάν τη πηγή που κάτω άπ' τα πλατάνια

Για πάντα στεριεμένη έχει σωπάσει,
Σάν κάποιο πλάσμα ανχόθαμπου του όνειρου
Που μες το χάος έσβύστηκε του άπειρου.
(Απ' την ανέκδοτη συλλογή ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΩΣ)

ΣΠΥΡΟΣ Μ. ΚΑΜΗΛΛΕΡΗΣ

ΕΛΑ Σ' ΕΜΕΝΑ!

Έλα σ' Εμένα! όταν τα όνειράτα σου
Πετάξουνε γοργά σαν χρυσαλλίδες,
Όταν ή θλίψη σφιγγη την καρδιά σου
Και φεύγουνε της νεότης σου ή έλπίδες.

Έλα σ' Εμένα! όταν θα ήης τα όόδα
Της άνοιξης σου χάμω μαραμμένα,
Όταν θα χάσης όλα τ' αγαθά σου
Στο φύσημα του άνέμου, ένα προς ένα.

Έλα σ' Εμένα! κι' όταν κουρασμένος
Μ' όφι χλωμή και μάτια δακρυσμένα
Δε θα ποθής πια τίποτα στον κόσμο
Και να ξεχάσης θές τα περασμένα.

Έλα σ' Εμένα! όταν θα περιμένης
Η νύχτα πότε τέλος θές να πάρη
Και το πρωί δροσάιο θ' άνατείλη
Να χύση στην ψυχή σου θεία χάρι.

Έλα σ' Εμένα! αναπαύσου στην καρδιά μου
Γιαί άπ' εκεί γλυκά θές ν' άντηχάη
Φωνή, για να σου πη το καλώς ήλθες
Και πώς ποτέ της δε σε λησμονάει.

Έλα σ' Εμένα! τον ήλιο της ζωής σου
Όταν σκιάσουν νέφη θεριεμμένα,
Στηθος πιστό θάβροης να σε στηρίξη,
Αχ! έλα αγαπημένε, πειά, σ' Εμένα!

[Corra Lynne]

ΜΑΡΙΚΑ Κ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

Σ. Π. Η Corra Lynne είναι διάσημος Άγγλίσ ποιήτρια.

ΣΤΟ ΣΤΙΧΟ ΣΟΥ

Αφιερωμένο στη φίλη μου ποιήτρια
κυρία Κλεαρέτη Δίπλα Μαλάμου.

Σὰ μεθυσμένη νείρεται απόψε ἡ ψυχὴ μου
ἀπ' τὸ γλυκόπιτο κρασί τοῦ στίχου σου πανώριο
τὸ κύπελλο μου γέμισες κι' ἔχω τρανὸ γιορτάσι
πίνοντας κοῦπες ὁμορφιάς σὲ σμαραγδένιο τάσι.

Σὰ δροσισμένος βρίσκειται ὁ νοῦς μου ἀπ' τὸ ταξίδι
στῶν λογισμῶν σου τὰ γλαυκὰ κι' ἀφροπλάσματα πλάτια
μέσ' τὸ χρυσὸ καράβι σου μ' ἔσειρες σκλάβια κ' εἶδα
τὰ ἠλιόλουστα καὶ τὰ τρανὰ τῆς χώρας σου παλάτια.

Κι' ἀνοίχτηκαν στὰ βάρη μου μανταλωμένες θύρες
ποῦ κλιναν δέσμιες ὁμορφιές μιάς μακρονῆς ζωῆς
λευκῶν ἀγγέλων θρόισμα μὲ ξύπνησεν ἀγάλη
κι' ἐνοιωσα τὰ φτεράκια τους σὺν χεῖλη τῆς ψυχῆς,

γιατὶ τραγούδια ἐγροίκησα στὸ ἀλάργινὸ βασίλειο,
πλημμυρισμένα, ὦ Ρήγισσα, ἀπ' τὸ δικό σου ἥλιο.

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΕΞΑΣΤΙΧΑ β'. σειρά.

ΑΒΡΑΔΥΑΣΤΗ ΜΕΡΑ

Τοῦ πόνου ἡ μέρα ἀργοπερνᾷ καὶ—δέξ!—δὲν ἔχει βρα-
[δυσμό!...]

Τόβλεπα νὰ ψυχομαχᾷ καὶ σ' ἕνα φρίκης κλονισμό
νὰ γέρονη τὸ κεφάλι καὶ νὰ κλείνη τὰ ματάκια του.
Ἔστερα μ' ἀνθη τὸρραναν, σταυρῶσαν τὰ χεράκια του
καὶ δὲν εἶδα ποῦ τὸθαψαν. Νύχτα, ἔλα, φέρ' μου ξεχασμὸ
μιαῆς σιγμῆς... Μα ἡ μέρα αὐτὴ λὲς καὶ δὲν ἔχει βρα-
[δυσμό!...]

ΓΙΑ ΤΑ ΟΜΟΡΦΑ

Μὲ τὰ ὁμορφα, τάνωφела, περνῶ ὅλες μου τὶς ὥρες.
Πάντα ὀδηγῶ τὶς ῥίμες μου, σὰν ἄλλες Κανηφόρες,
στὶς Ἀκροπόλεις τῆς καρδιάς, στοῦ νοῦ τοὺς Παρθενῶνες,
νὰ στρώσουνε τὸν πέπλο τους, τὸν κεντητὸ μ' ἀγῶνες,
μὲ τὴν Σοφίαν—Ἀθηνᾶς—τὸ μαρμαρένιο εἰκόνημα.
Καὶ βρίσκομαι γιὰ τὰ ὁμορφα σ' ἀτέλειωτο ἕνα ἀγώνισμα.

ΣΤΟ ΠΕΡΙΓΙΑΔΙ

Θὰ τρέξω στοῦ περιγιαλοῦ μας τὰ στρωτὰ χογλάκια
καὶ θὰ καθίσω ἀντίκρου στὰραγμένα ἐκεῖ καϊκάκια.
Καὶ βλέποντας τὴ θάλασσα θάαρρομετρῶ τὰ κύματα,
ποῦ θάρχωνται ἀπ' τὰ πέλαγα, σὰ ναυτικῶν φιλήματα.
Καὶ κλείνοντας τὰ βλέφαρα, ἀπ' τὸ μέτρημα σὰν κουραστῶ
μὲ τοῦ πουνέντη ἰζοματὰ θὰ γείρω νὰ νανοριστῶ.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΣΕΒΡΗΝΑΤΑ

Ἀπόψε νὰ μὲ λαμπροστολίξει
σ' ἕνα Λογγίνο ὁ ὕπνος; ὁ γλυκός σου
λαμπρόμορφο νὰ μ' ἔφερνε γλυκόλαλο
γιὰ νὰ στολίσω τὸ ὄνειρό σου.

Σὰν μοσκοβολίστη πνοὴ νὰ μ' ἔφερνε
τὰ χάρδια ποῦ λυγώνουν νὰ σοῦ δώσω
καὶ στὰ κλεισμένα σου τὰ βλέφαρα
τὰ δυὸ τὰ σύγνεφα ν' ἀπλώσω.

Ἀπόψε, ἀπ' τὸ κλεισμένο σου παράθυρο
τῶν ἀνθισμένων οἱ εὐωδιές δὲν μπαίνουν,
μὰ εἶν' ἡ νύχτα ἡ ἀπριλιάτικη
ποῦ στεναγοὶ οἱ ἀνάσες βγαίνουν.

Κοιμήσου... τὴν αὐγὴ στὰ χεῖλα σου
τῆς νύχτας τὰ ὄνειρα ἄς χαμογελάνε
γιὰ μένα! Σοῦ στείλα τὸν ὕπνο μου
καὶ τὰ ὄνειρά του ποῦ ξυπνᾶνε.

ΜΕΙΝΕ ΜΑΖΙ ΜΟΥ ΑΠΟΨΕ

Τώρα θὰ φύγεις; Χτύπησαν μεσάνυχτα
κ' ἡ νύχτα γέμισε ἀπὸ τρόμους
στὶς καμπανιές τοῦ ρολογιοῦ, οἱ ὀλόμαυρες
ξεφεύγουν, σκιές, στοῦς ἔρμους δρόμους.

Ἄκου... δὲν εἶν' ἀγέρας, τέτοιο μούγκρισμα
σ' ἕναν τρελλὸ χορὸ οἱ σκιές ἀφίουν
καὶ στὸ μπουχὸ στριφογυρίζουνε
ὡς ποῦ νὰ δοῦν τ' ἄστρα νὰ σβύνουν.

Μεῖνε μαζί μου απόψε, κι' ἀξημέρωτη
ἄς εἶν' ἡ νύχτα τούτη, εὐτυχισμένοι
τὸν ὕμνο τῆς ἀγάπης τῆς ἀτέλειωτης
νὰ ποῦμε ποῦ μᾶς δένει.

Θὰ πηῆς, πόν' ἀπὸ τότε; ποῦ σ' ἀπάντησα
—Μὲ πὶὸ κρασί τέτοιο κορμὶ ξεχνᾶνε;—
Θὰ πηῆς, ὡς ποῦ διπλὴν ἀγάπη μὲρὸς στὰ μάτια σου
νὰ ἔχεις διπλὴ ἢ χαρά σου νᾶνε...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ

Ἐκυκλοφόρησε τὸ θαυμάσιον μυθιστόρημα
«ANTINOOS» τοῦ γνωστοῦ λογοτέχνου κ. Β.
Βεκιαρέλλη, καὶ πωλεῖται ἀντὶ δρ. 18.—

ΖΗΤΕΙΤΑΙ παῖς διὰ τὰ Γραφεῖά μας διὸ τὴν
διανομὴν τῶν τευχῶν εἰς τὰ περίπτερα καὶ βιβλιο-
πωλεῖα.

Ἐπειτα ἀπὸ χίλιες δυὸ τρέλλες ποῦκανα σ' τὴ ζωὴ
μου, ἀγάπησα καὶ μιὰ φορὰ σ' ἀλήθεια!

Δὲν πιστεύα ποτὲ στὴν ἀγάπη.

Τὴ νόμιζα μιὰ χίμαιρα. Νόμιζα πὼς ἀγάπη ἔξω ἀπ'
τὴ μάννα μου κι' ἀπ' τὰ δέρφια μου δὲν μπορούσε νὰ
ὑπάρχη!

Τέλος ἀγάπησα.

Ἀγαποῦσα χωρὶς νὰ καταλαβαίνω γιατί.

Ἀγαποῦσα ἕνα πλασματάκι χαριτωμένο, ἕνα πλα-
σματάκι ποῦ ἦτανε γεννημένο γιὰ τὴν ἀγάπη, καθὼς ἔλε-
γα τὴ μικρούλα!

Στὴν ἀγάπη μου αὐτὴ δὲν ἐνοιωθα ἴποτε ἄλλο παρὰ
πὼς νὰ τὴν εὐχαριστήσω, πὼς νὰ τῆς κάνω τὴν κάθε
τῆς ἰδιοτροπία!

Κι' αὐτὴ μ' ἀγαποῦσε, μπορῶ νὰ πῶ, κάτι περισσό-
τερο.

Πολλὲς φορὲς τὴν ἔπιασα μὲ δακρυσμένα μάτια ἀπ'
τὴν ἰδιαιτέρη ἐκείνη συγκίνησι τῆς ἀγάπης, ὅταν τὴ
νιῶθε κανεῖς πραγματικά.

Ἡ ἀγάπη μας στὸ τέλος ἦτανε μιὰ ἀγάπη ξεχωριστὴ
στὴ σημερινὴ ζωὴ—μιὰ ἀγάπη ποῦ δὲν μπορούσε νὰ δια-
κρίνη κανεῖς τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος.

Καὶ βέβαια, σὰν ἀγάπη ποῦ ἦτανε, σὰν ἀγάπη ποῦ
τὴ λαχταροῦσε κανεῖς, εἶχε καὶ τὰ πεισματάκια τῆς, εἶχε
καὶ τὶς γκρίνιες τῆς, ποῦ τελειώνανε σὲ κάτι παρτετα-
μένα φιλιὰ, ποῦ φέρνανε μιὰ μέτρη ἀκράτητη, ποῦ φέρ-
νανε ἕνα μούδιασμα στὰ χεῖλη γλυκό, μὰ πολὺ γλυκό!

Μάγαποῦσε καὶ τὴν ἀγαποῦσα τρελλά!

Αὐτὲς οἱ τελευταῖες λέξεις, ἄν τις νοιώσει κανεῖς μπο-
ρεῖ νὰ καταλάβῃ τὸν ἔρωτα, ποῦχαμε!

Β'

Ὡς ἐδῶ τὰ πράγματα πᾶνε καλά!

Μιὰ μέρα ὅμως ἀπ' τὶς τελευταῖες ποῦ περάσανε,
ἔγινε κάποιο ἐπεισόδιο ποῦ μ' ἐπίκρανε τόσο, ὥστε νὰ
θέλω νὰ καταστρέψω κάθε γλύκα τῆς ζωῆς ποῦ χαριτω-
μένα εἶχαμε ἀγκαλιάσει κι' οἱ δυὸ μας!

Τὸ ζηλευτὸ ζευγαράκι παρὰ λίγο νὰ χωρίσῃ, παρὰ
λίγο νὰ ἰκανοποιηθῇ τὸ βάσκανο μάτι, ποῦπεσε μὲ
μοχθηρία ἀπάνω του!

Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ εἶναι ἀπλοῦστατο καὶ θλιβερό!

Μίλησα ἐλεύθερα, μίλησα μὲ ἰδιοτροπία σὲ μιὰ γνω-
στὴ τῆς μικρούλας καὶ τῆς ζήτησα μ' ἀναίδεια ἕνα ζουμ-
πούλι, ποῦχε καρφωμένο στὸ στήθος τῆς.

Ἄν ἦταν ἀποκρουστικὴ ἡ φιλενάδα τῆς ἀγάπης μου,
δὲν θὰ συνέβαινε ἀσφαλῶς τίποτε. Μὰ, ὁ διάβολος νὰ

τύχη, ἦτανε ἕνα κορίτσι ποῦ εἶχε κάτι νὰ ἐλκύει, κάτι
ποῦ τραβοῦσε τὸν ἄνδρα κοντὰ τῆς.

Αὐτὸ τὸ μικρὸ περιστατικὸ ἦτανε ἡ ἀφορμὴ μιάς πί-
κρας, ποῦ ὅταν τὴ συλλογιέμαι μὲ πιάνονν τὰ νευρικά μου.

Ἡ μικρούλα κυριευμένη ἀπὸ μιὰ ἀκάθεκτη ζήλεια,
ἐφιλονίκησε μιὰ μέρι μὲ τὴ φιλενάδα τῆς, γιατί νὰ ἐλευ-
θεροστομήσῃ μαζί μου, γιατί νὰ θελήσῃ νὰ τὰ παίξῃ μ'
ἄλλα λόγια μ' ἐκείνον ποῦ αὐτὴ ἔχει τόσους δεσμούς!

Αὐτὸ καὶ μόνο μ' ἔκανε θηρίο!

Τὴν ἤθελα πὶὸ ἀνώτερη, πὶὸ ὑπέροχη.

Δὲν τὴ νόμιζα κατώτερη τῶν ἐλπίδων μου, δὲν τὴ
νόμιζα ἴδια μὲ τὶς γυναικούλες τῆς; κάθε γειτονιά; ποῦ εὐ-
χαριστοῦνται νὰ μαλώνουν γιὰ κάθε ψιλλοῦ πῆδημα, ποῦ
σκοτώνονται γιὰ τὸν κάθε κουτσαβάκη ἐρωτιδέα, ποῦ
περνάει ἀπ' τὸ στενὸ!

Τὸ ἴδιο πρᾶγμα μοῦ φαινότανε πὼς ἔκανε καὶ ἡ μι-
κρούλα μου.

Καὶ τῆς ζήτησα μ' ἀναίδεια ἕνα ζουμπούλι, ποῦχε καρφω-
μένο στὸ στήθος τῆς.

Ἴσως εἶναι ὑπερβολή. Ἴσως τὴν ἀδικῶ.

Ὅταν τὰμαθα αὐτὰ ἐθύμισα δυνατὰ, ἐφώναξα,
ἀπειλοῦσα.

Μὰ ἡ κάθε ἐκδήλωσι τῶν νεύρων μου ξεψυχοῦσε
μὲρὸς στὴ χάρι τῆς μικρούλας μου.

Τῆς τὸ συχώρεσα γιατί δὲν μπορούσα νὰ κάνω δια-
φορετικά.

Ἀρκέσθηκα νὰ τῆς πῶ παραπονεμένα «Πὼς δὲν μ'
ἀρέσουν οἱ βρωμιές!»

Γ'

Ἡ μικρούλα μου τίποτε δὲν μ' ἀπῆντησε.

Νιῶθω ὅμως ἀπὸ τότε τὰ φιλήματά τῆς πὶὸ λαχταρι-
στά, νιῶθω τὸ ἀγκάλιασμά τῆς πὶὸ σφιχτό, νιῶθω τὸ
πόνο τῆς πὶὸ μεγάλο.

Κι' ὅταν καμμιά ὥρα τῆς ξαναθυμίζω τὸ ἐπεισόδιο
δὲν μ' ἀπαντᾷ οὔτε λέξη, παρὰ μὲ φιλεῖ στὸ στόμα μὲ
τόση περιπάθεια, μὲ τόση γλύκα, ποῦ ἡ λησμονία τῆς χο-
λιασμένης μέρας ποῦ περάσαμε μαζί, μοῦρχεται γοργή!

Ἡ μιλιὰ μου πνίγεται στὸ φιλή τῆς!

Ἡ σκέψη μου ἀφανίζεται ἀπ' τὴν ἡδονή!

Τὰ νεῦρά μου... Ποιὰ νεῦρα; Δὲν εἶχα ποτὲ μεν....
Χάρμα εἶναι ἡ μικρούλα!

(Τετάρτη Νύχτα Τριάντα Γενάρη 1919).

ΑΝΘΙΜΟΣ ΧΛΩΜΟΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΝΟΣ ΠΑΛΗΑΤΣΟΥ

— Νάμαι πάλι έτοιμος γιά τήν παράτασι. Απόψε φαίνεται θάχουμε πένα από τής προώτες τάχα γι' αυτό σάν νά τώ μάντεψα έβαψα τή μούρη μου άκόμη πιδ γελοία από τής άλλες φορές; Πιός ξέρει! Τι μπορώ νά ξέρω έγώ ένας φτωχός παληάτσος από τέτοιες ψυχολογίες, δέ βαρύνεσαι... Κ' έπειτα.. χά χά χά ή δουλιά μου είναι νά κάνω τούμπες και νά τρώγω χαστούκια... Είμαι εκείνος πού δέχεισι τά θαπίσματα μιά ιστορία πού μου διηγήθηκε ή Λιζέτα, γραμμένη από ένα θώσσο συγγραφέα, πώς μου μοιάζει! Έχω δέν έχω κέφι πρέπει νά κάνω τούς άλλους νά γελούν...

Μά κι' ο Χριστός δέν τώ είπε; σά σέ χτυπούν στο δεξι μάγουλο, γύρισε και τ' άριστερό νά φάς άλλη μιά. Μά σίγουρα τότε στόν καιρό τού Χριστού δέν θά υπάρχανε παληάτσόι, πού νά τρώνε τόσες σφαλιόρες, άλλοιώτικα ο καλός Χριστός δέν θά τήν είχε τόση ύπομονή. Αν δέν με πάρη κανένας διάβολος θά πάω με τώ και εδθείαν στόν Παράδεισο νά τού πώ πώς έκανε μεγάλο σφάλμα νά διατάξη τέτοια άδικία, έγώ πού έχω καθημερινή πείρα... Ας είναι, έχομε καιρό ως τότε....

Μά τί ιστορία κι' αυτή πού μου είπε ή Λιζέτα, εντύπωσι μούκανε, βρισκα πώς κ' έγώ σάν κ' εκείνον κρύβω ένα Θεό μέσα μου πού δέν τόν είχα γνωρίσει προτού γίνω αυτός πού είμαι. (Μπρός στόν καθρέφτη) Ένα Θεό; ; χά χά χά... Έγώ; κίτω απ' αυτή τή φάτσα; Γρελλάθηκα θά μούστριψε. Θεό λέει; χά χά χά. Αμ αν έχει τέτοια μούρη ο Θεός; τότε τί θά είναι ο διάβολος; Α βροχη, κρύβω έναν τέτοιο, δε' από δω' χά χά... Τι ήλιθιος πού είμαι...

Μά όχι, όχι, νοιώθω εδω μέσα βαθειά βαδειί στήν ψυχή μου μιά όμορφιά μερικές φορές, μιά καλωσύνη μιάν αγάπη άλλοιώτικη γιά τούς ανθρώπους και γι' αυτούς άκόμη πού με χτυπούν. Τι φταίνε κι' αυτοί; Έτσι τούς προστάζει ή δουλιά τους ή μοίρα τής ανάγκης νά χτυπούν καθώς κ' εμένα ή δική μου μοίρα νά τής τρώω. Μά πιδ καλά νά με δέρονται νά δέρω έτσι δέν έχω νά μετανοήσω πώς έκανα κανέναν από τούς συντρόφους μου νά ποιήσω, και κοιμούμαι τή νύχτα ήσυχος με όνειρο γαλάζιο.

Όχι δέν κρύβω διάβολο, αλλά ένα Θεό, τώ νοιώθω, τώ νοιώθω γιατί πολλές φορές μ' όλη τήν άσκήμια τής βαμμένης μούρης μου, αισθάνομαι πώς είμαι ώραιος... ώραιος... και μιά γλυκα άνέκφραστη χύνεται στήν καρδιά μου και με πλημμυρίζει δλόκληρον... και γίνομαι καλός, πόσο καλός... τόσο πού βουρκώνουν άθελα τά μάτια μου, κ' ενω κλαίω γίνομ' ευτυχισμένος σάν παιδί.

Τώ κουνουνάκι χτυπάει... Έμπρός στο στίβο στέλνω τώρα τώ Θεό στόν ουρανό του και δομω στή μέση με πολλούς άλλους κλόουν. Φωνές τούμπες τρεξήματα, καπελιές κι' όλων ή παλάμες βροχηδόν πέφτουν με κρότο στή μούρη μου. Ένας άλλος πού δε μ' άνέχεται και έξω απ' τή δουλιά με μιά κλωτσιά με στέλνει νά σπάσω τώ κεφάλι μου στο χώμα λέγοντας μου με κακεντρέχεια: Πάρε γιά τή φιλοσοφία σου κάνω τρεις τούμπες και ποιν άκόμη στυλωθώ στά πόδια μου, στόχος τώ πρόσωπό μου στούς μπάτσους. Άλλ' άφου είμαι « Έκείνος

πού δέχεται τά θαπίσματα; Κάνω βόλιες, τούμπες, δέ μου κατέβη, κυλιέμαι μαζί με Θεούς και με διαβόλους μή ξεροντας στο τέλος ποιός θά νικήση. Και τώ κοινό χειροκροτεί, χειροκροτεί χωρίς νά προσέχη κανείς αν έγώ χτυπώ, χτύπησα και πονώ ω πονώ πολύ! Μά σηκώνομαι κ' ή βαμμένη μούρη μου με τά κοκκινισμένα της μάγουλα στρέφειάι κοιτάζοντας τριγύρω μήπως ανακαλύψη σέ κανέναν από τούς θεατάς μιά σιάλα οίκτισ. Ποίος είναι κείνος πού αν ήθελε νά με κοιτάξη από κοντά στά μάτια μου μέσα θά διάβαζε σιδ βουρκωμένο τους πέλαγο ένα βουβό κι' άπέραντο παράπονο! Κανένας! Και τότε ξαναφωνάζω τώ Θεό και τού φοράω τώ φαρδύ κλαδατό κοστούμι με τώ μεγάλο γιακά κι' άλλη μιά φορά τού βάφω με τέχνη τώ πρόσωπό του... — καυμένη Θεέ πού κατάνησες κρύβοντας κάτω απ' ένα σαρκαστικό μορφασιμό τώ τραγικό του γέλοιο χαραγμένο πλάι στο βαμμένο μου στόμα τόν άμίλητό μου πόνο, τώ συγκρατημένο μου θυμό. Και τώ κοινό ξεκαρδίζεται βλέποντας τώ γελοίο μου ύποκείμενο και χαιρείται... ω πώς χαιρείται. Γελώ κ' έγώ, όλο γελώ. Τι νά κάνω, τρώω θαπίσματα και γελώ άκόμη περισσότερο; χά χά χά... Γελώ τραγικά, γελώ κλαίγοντας... και κλαίω γελώντας! Έτσι δέν πρέπει; !! χά χά χά...

— Στή μπάνια νά περάσωμε... Σπρόγγωντας τώ σιδερένιο κλουβί με τά θηρία πού κυλάει πάνω σέ πολλούς μικρούς τροχούς, τώ φέρουν στή μέση τού στίβου.

Πεταχή με τά δλόξανθά της μαλλιά με μαυρο άτλάζο τώ κοινό φονοτανάκι εμφανίζεται ή νεορά δαμάστρια με τώ μαστίγιο στά χέρια σκοοπιζοντας άερίνα φιλιά στο κοινό πού τήν χειροκροτεί. Σάν άστραπή περνάει και σέ λίγο βρισκεται μέσα στο κλουβί. Τώ λιοντάρι βγάζει ένα βουρηθμό χαράς κι' άρχίζει μαζί της χίλια παιχνιδια επικίνδυνα και τολμηρά, κι' αυτή τώ χαϊδεύει άφοβα βυθίζοντας τά κρινόλενά της δάκτυλα στήν πλούσια χαιτή του και με επιδέξια γυμνάσματα δείχνει στο κοινό πόσο δυνατή είναι αυτή. ή άσημη πεταλουδίτσα μπρός στόν τρομερό βασιλέα τών δασών τόσο πού νά γίνεται μπροστά της σάν ήμερο άρνάκι, σάν ταπεινό άγριοιούλουδο κάτω απ' τού ήλιου τά φιλιά. Κι' ο κόσμος θαυμάζοντας χειροκροτεί κ' έγώ καθισμένος σέ μιά γωνιά κατάχαμα κάνω άθελα μου σκέψεις πάνω σ' ό,τι βλέπω και σιγά σιγά νοιώθω τώ Θεό πού είχα ως τώρα φιλοξενήση μέσα μου νά φεύγει... νά μ' άφίρει... ν' άλλάζη δρι... νά γίνεται άσημος, σκοτεινός, άπαίσιος, κάτι κακό άγριο άνημέρευτο νά μου συνταράζει τήν ψυχή και νά ένπνάει με βουρηθμό σάν εκείνο τώ θεριό πού τριζει τά δόντια του κι' άστράφτον άγρια τά μάτια του σάν σμιώνει κανείς απ' τούς παληάτσους στο κλουβί. Κ' ενω άκούω τά δόντια μου νά τριζουν και τά μάτια μου νά βγάζουν άπαίσιες άστραπές στά θαπίσματα συλλογιέμαι ως τόσο πώς αυτή ή μικρούλα δαμάστρια μπόρεσε νά μερέψη τά θερία χαϊδεύοντας τα, τόσο πού νά γίνονται παιχνιδια στά χέρια της και νά τήν ύπακούνε σάν ήμερα άρνάκια. Ναι... χαϊδεύοντας τα !!

Και χαμηλώνω τώ βλέμμα μου στο σκονισμένο και παρδαλό κοστούμι μου, και με τά νευρικά μου δάκτυλα θέλω νά τονε ξεσχίσω αυτό τώ μασκαρά πού σκεπάζει με τόση ειρωνία ένα Θεό κ' ένα δαίμονα, τόσα θερία και τό-

σα πρόβατα και από τρεις πήγες πρόστυχο πανί! χά χά χά... Και ζηλεύω τώ θεριό, τώ λιοντάρι πού χωρίς νά χάρη τίποτε, από τήν όμορφιά του κι' από τήν περηφάνια του, άχ! από τήν περηφάνια του!! βροχη τώ δαμαστή του. Νά είμοννα σάν κι' αυτό! αυτό τώ ίδιο ήθελα νά είμαι!

Βυθισμένος σιής καθαραμένης μου μοίρας τώ θολωμένο πέλαγο, δέν πήρα είδησι πώς τώ νούμερο τελείωσε κ' έτσι σκυμένος καθώς ήμουνα, κράκ, μιά δυνατή καμυτοικιά με ξύπνησε από τίς βασανισμένες μου σκέψεις. Η δαμάστρια περνώντας άνάεση από μπρός μου μούδωσε μιά με τώ μαστίγιο της κ' έφυγε από τώ στίβο ενω ο κόσμος χειροκροτούσε. Τήν κύτταξα πορευμένα έτσι καθώς έφυγε. — Και σν άκόμα! είπα μέσα μου. Κι' άμέσως βροχή από χαστούκια και κλωτσιές με κύλισαν στόν άμμο και ώρα πολλή μαζί με άλλους παληάτσους κλόουν άρλεκίνους, πότε κάνοντας τούμπες στόν άέρα πότε κυλιόντας τώ κουφάλι μου στο χώμα έσπαζα μ' άποιά τά είδωλά μου κ' έθαβα κάτω από τά σύννεφα τής σκόνης τούς Θεούς και τούς δαιμόνους μαζί με τήν άστία μούρη μου. Πόση ώρα κυλόμουνα έτσι δέ θυμούμαι. Οί άλλοι σταμάτησαν γιαι' είχαν άποκάμει. Μά έγώ είχα μεθήσει, ήμουνα ένας τρελλός, έτρεχα, πηδούσα, φώναζα, έπεφτα ύστερ' από τρελλές τούμπες και σκότωνα τώ κορμί μου, μά πάλι ξανάρχιζα με περισσότερη όρμή. Ο κόσμος έσπασε τά χέρια του πήγε νά πείη τώ τσίροκο από τής φωνές και τά χειροκροτήματα. Ζαλίσηκα, τώ κεφάλι μου γύριζε, τά μελίγγια μου χτυπούσαν δυνατά, τ' αυτιά μου βούιζαν, τά μάτια μου θόλωσαν... Ο κόσμος; σβόστικε μπροστά μου κ' έπεσα βαρειά κυλιστικα λιπόθυμος σιδ χώμα...

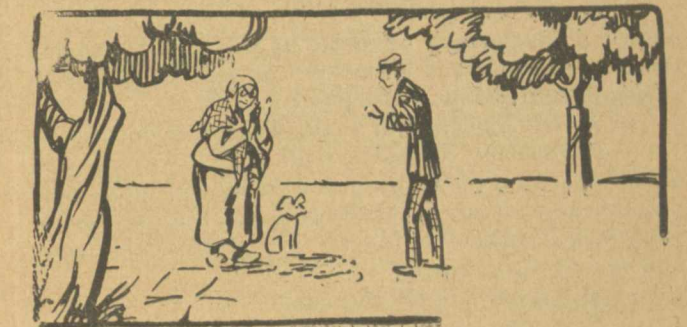
Υστερ' από ώρα βρεθηκα σιδ καμαρίνι τών κλόουν Άλλοι έπιναν και γελούσαν δυνατά, κι' άλλοι προσπαθούσαν νά με κάνουν νά συνέλθω ραπίζοντας με σιά βαμένα μου μάγουλα.

Άνοιξα τά μάτια μου κ' είδα στόν άπέναντι καθρέφτη τή γελοία μου φάτσα πού μόρφαζε. Κι' όλες ή μούρες τριγύρω μου γελούσαν. Μά όχι σάν κ' εμένα. Έγώ γελούσα άλλοιώτικα ίσως γιατί άπόψε πόνεσα περισσότερο, πληγώθηκα βαθύτερα. Έκλεισα τά μάτια μου... νά μη βλέπω γύρω μου... νά μη βλέπω σ' αυτό τόν καθρέφτη. Καυμένη παληάτσο !!

Θά είχα φρενοκοιμηθί πάνω στο σκαμνί μου, άποκαμωμένος έτσι όπως ήμουνα. Σάν σέ όνειρο έννοιωσα κάτι ν' άγγίζει στά χείλη μου και κάποιος νά με χαϊδεύη άπαλά στο μέτωπο. Ξύπνησα κ' είδα μπροστά μου τή, ώραία δαμάστρια με τόνα χέρι νά μου δίνη γελαστή γλυκό κόκκινο κρασί και με τ' άλλο νά μου χαϊδεύη τά μαλλιά άπαράλλαχτα όπως χαϊδευε τού λιονταριού τήν πλούσια χαιτή με τά κρινόλενά της δάκτυλα. Με είχε τάχα λυπηθή; Έπόνεσε ίσως μιά σιάλα τώ δύστιχο παληάτσο πού όλοι τόν κτυπούσαν; ! Τήν κύτταξα μ' ένγνωμοσύνη και πίνοντας τώ γλυκό τής μέθης πιωτό από τά μαγικά η; χέρι, ή πια μαζί και δυό χονδρά δάκρυα πούχαν κυ-

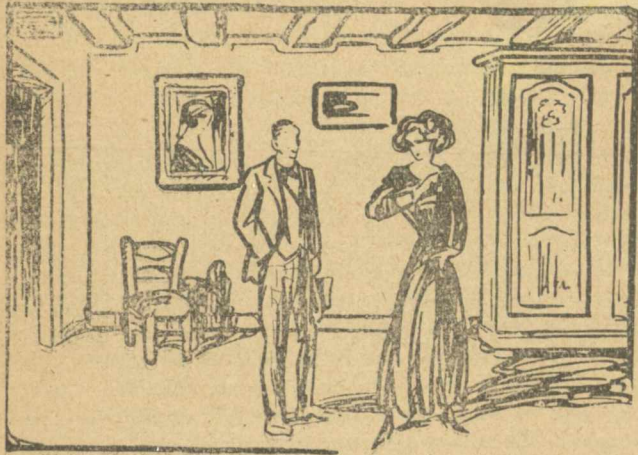
Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.
ΣΤΥΛΙΔΟΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣ'.
Τά εν άμάξη.
— Α— άχ!... και πώς θά ζήσω χωρίς τώ Τζοβαννίνουμου!... Με τί μάτια θά βλέπω τήν τσιτάρα του κρεμασμένη στο καρφί!... ά-άχ!... πάει ο άντρούλης μου...
— Και ήτο σύζυγός σας;!
— Βέβαια και ήτον' στή Σύρα στεφανωθήκαμε' μās στεφάνωσ' ένας φραγκόπιτις κατατρεγμένος απ' τόν Πάππα... Θά γράψω νά μούρθουν τιά χαρτιά μου, γιά τήν άποζημίωση πού θά ζητήσω απ' τώ Ρωμείο γκοβερνο πού άφίρει ελεύθερους τούς κακούργους με τίς κουμπούρες... τούς φονιάδες... τούς τζογαδόρους... Έχω και μαρτύρους τού γάμου μας.. σάν και ένας πού γνωρίζω στήν Ιταλικιά πρεσβεία μου είπε πώς δε θά χρειαστώ τίποτις από δαύτα, μόνο θά βάλη τώ καπέλλο του ο μινίστρος και θά πάει στο ύπουργείο και ή δουλειά μου τελείωσε... Μά τί νάν τά κάμω έγώ τά χρήματα, τί νά κάμω τούς παράδες χωρίς τώ Τζοβαννέττο μου; άχ! φωτιά πού μ' άναψες κι' έφυγες; Τσιτσικό μου ...

— Γιορτεύεις κανέναν παληάκι μου; [Βλέπε σελ. 166. Τεύχος 9 [57].
— Περίεργο και δέ μούπε τίποτε.
— Μά πότε νά σιδ' πη; .. μούλεγε ο μακαρίτης, έναν φίλο έχω στο κόσμο, τόν σινιόρ—Αύγουστη... αυτόν θά ήθελα γιά κουμπάρο μας, μά άφου λείπει, καλός είναι κι' ο κυρ-Γιάννος τής Στυλίδας.
— Όστε έχετε και κουμπάρα στή Στυλίδα;

λίσει απ' τά βαμμένα μου μάτια μέσ' τώ διάφανο ποτήρι. Χωρίς κι' αυτή νά τώ νοιώση είχε δαμάσει ένα θεριό κι' άνέβασε στά μάτια του τόν ανθρώπινο πόνο πνιγμένο σέ δυό χονδρά δάκρυα, πεκάδες τού άφροισμένου τής καρδιάς ώκεανού πού άθώρητα και ταπεινά ξεφύγησαι μέσα στο ματωμένο κύπελλο τής λήθης.

— Καλέ; ποιά Στυλίδα; ἐδῶ εἶναι τον... ἕνας φουστα-
 νελλᾶς ἴσα μὲ κεῖ πάνω... ζωέμπορος εἶναι... μὰ κάνει και
 τὸν τοικιστὴ στὴ ἀοχοντόπουλα... Τώρα τώρα δὲν τὸν
 βλέπω γιατί —μεταξὺ μας σὲ παρακαλῶ τοῦτο —τοῦκλεισα
 τὴν πόρτα σὰν εἶδατὰ μάτια του πὼς παραγνάλιζαν. Μὲ
 κῦτταε πὸς λέε, κύρ-Αὐγουστὴ μου, και ὄλο ξεροκατά-
 πινε γιὰ νὰ μὴν τοῦ τρέξουν τὰ σάλια του... ἕνας γυ-
 ναικᾶς! Θέ μου φύλαγε... και ἔβγαζε και τὸ κομπο-
 λόϊ του και τῶπιζε στὰ χέρια του και τὸ πέταγε ψηλά και
 τῶπινε και τὰ μάτια του ὄλο καρφωμένα ἰπάνω μου...

— «Πολὺ ἀερρινά, πολὺ καθορὰ εἶναι τὰ δωμάτια καινογ-
 γοβαμμένα.»
 [Βλέπε Σελίς 167 — Τεῦχος 9 [57].

μὰ ἐγὼ ἄλλου βρέχει... ὄχι αὐτό, μὲ τὰ ἑκατοστάρικα πὸς
 εἶναι πάντα γεμάτες οἱ τσέπες του μὴ και τὰ μιλλιούνια
 τοῦ Λαύριου πὸς λένε... τὸν ξέρεις;...

— Μὰ τὸ Λαύριο εἶναι τόπος δὲν εἶναι ἄνθρωπος!
 — Ἄνθρωπος, ἄνθρωπος εἶναι... ἀπ' τὴν Πόλη ἦρτε,
 ἀκουγέ μου μένα... οὔτε αὐτουνοῦ τὰ μιλλιούνια δὲν ἀγο-
 ράζουν τὴν τιμὴ και τὴν ὑπόληψή μου... Και ὅσο συλλο-
 γέμαι πὼς θάναγκαστῶ νὰν τοῦ ἀνοίξω πάλι τὴν πόρτα
 μου σὲ μιᾶς ὥρας ἀνάγκη!...

— Μιὰ φορὰ πὸς τὸν ἐδιώξατε...
 — Τί νὰ κάνη μιὰ γυναῖκα — κύρ-Αὐγουστὴ μιὰ ὀρ-
 φαγή, μιὰ ἀπροστάτευτη, μιὰ πὸς ζῆ με τὸ λαρύγκι της...
 φτάνει ἕνα λαρύγκι μονάχο νὰ θρέψη ἕνα κοτζάμου
 κορμί;!...

Ἄκουστὴς δάγκασε τὰ χεῖλη του γιὰ νὰ μὴ γελάσῃ.

— Ἀμὴ τὸ ἄλλο βάσανο; ... τὸν Γραμματικὸ τῆς πρε-
 σβείας πὸς μούρθε μπονῶρα μπονῶρα κ' ἤθελε νὰ μὲ
 συνοδέψῃ κ' ὄλας στὴν ἄμαξα μου; μὰ ἐγὼ μὲ τὸ νὰ ἔχω
 στὸ νοῦ μου τὴν εὐγενία σου τοῦ ἀρνήθηκα... μὰ αὐτὸς
 ξεκολλημὸ δὲν εἶχε ἤθελε νὰ ντυθῶ τὰ μαῦρα πὸς μου.
 στείλε μιὰ φιλενάδα μου, πὸς τὰ εἶχε γιὰ μιᾶς ὥρας ἀ-
 νάγκη, αὐτὸς δὲν ἔβγαине ἀπ' τὴν κρεββατοκάμαρη... ἐγὼ
 τοῦ μιλούσα γιὰ τὴ δουλειά μου κ' αὐτὸς τρεμουλιάζε σὰν
 τὸν Ἰσκαριώτη... και στὰ τελευταῖα γονάτισε κ' ὄλας
 μπροστά μου ὅσο πὸς τοῦδωσα μιὰ κλωτσιά... Ἄ—ἄχ!
 αὐτὴ τὴ κλωτσιά πὼς τὴν ἀγαποῦσε ὁ Τζοβαννίνος μου!...
 ἔφρυγα και τὸν ἄφησα ξεπλωμένον τανάσκελα. Μὰ τώρα
 ἔνεκα ἡ ἀποζημίωση θάναγκαστῶ...
 — Νὰ τὸν σηκώστε.

— Κόντενα νὰ γελάσω και ξέρεις ὁ θλιμμένος τί εὐ-
 κολι πὸς γελάει; ... Ἐννοια σου κ' ἐγὼ πὸς τοῦ βιάσταξα
 τὴν ὑπόληψή του σὰν ἦταν ζωντανὸς θὰ τοῦ τὴν βαστά-
 ξω και στὴ θανά του... Ἀκόμα ἡ γουβίτσι πούκανε στὸ
 μαξιλάρι του τὸ κεφαλάκι του εἶναι κ' ἐγὼ θὰ τὴν βάλω πο-

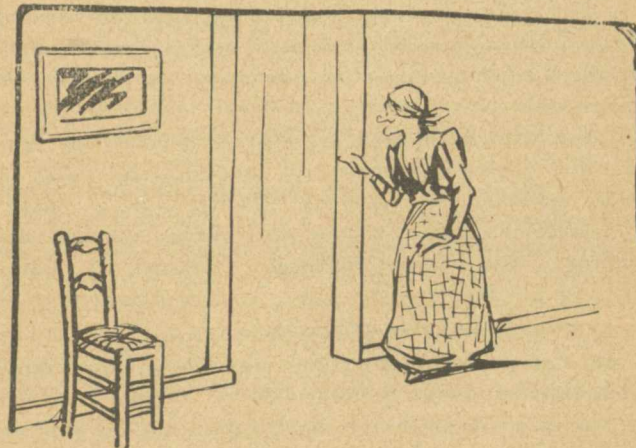

— «Θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς νὰ συμπληρώσω και...»
 [Βλέπε Σελίς 181 — Τεῦχος 10 [58].

τὲς ἄλλον στὴ θέση του;!... δὲν εἶδες τί ἔγινε μὲ τὸ
 Νόντα και τὸ Φῶντα;

— Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ πάλι;

— Καλέ δὲν διάβασες... πὸς ὄλες ἡ ἔφημερίδες γρά-
 φουν γιὰ τὸ σκοτωμὸ πούγινε γιὰ μένα... Ὁ Νόντας
 ἦταν πὸς πυροβόλησε τὸ Φῶντα γιὰ τὴν ἀγάπη μου, κ'
 ὁ Φῶντας πὸς πυροβόλησε κ' αὐτὸς τὸν Νόντα και μοῦ
 σκότωσαν τὸ Τζοβαννίνο μου πὸς κρατοῦσε ὁ τζιτζίκιο;
 μου τὴ τσιτίρα του... και μὲ κομπανιάριζε στὴ «Μούζικα
 προίμπιτα»... Ἄν δὲν τοὺς εἶχα διώξῃ αὐτοὶ δὲ θὰ μαλ-
 λώνανε κ' ὁ Τζοβαννέτο; μου θὰ ζοῦσε...

— Βί! Ντὰ κάνεις ἐδ' ἀπάνω τόσην ὥρα τσαι ἀλικον-
 τίσεις...»
 [Βλέπε Σελ. 184 — Τεῦχος 10 [58].

Ἄλλὰ ἔφθασαν στὸ νεκροταφεῖο. Και τώρα ἡ Λιλὴ
 κρεμασμένη στὸ βραχίονα τοῦ Αὐγουστὴ ἀκολουθεῖ τὸ
 φέρετρον.

— Ἀκουμπάτε τον ἴσυχα ἴσυχα... μὴ τὸν κατεβάζετε
 ἀκόμα νὰ φύγω... δὲ μπορῶ νὰκούσω τὸ χῶμα νὰ τέφτη
 ἀπάνω του... νά... πᾶρτε νὰ πιῆτε... λίγο λίγο κ' ἀλαφρὸ
 τὸ χῶμα... μὴν τοῦ δίξετε σβῶλους... πετᾶτε αὐτὴν τὴν

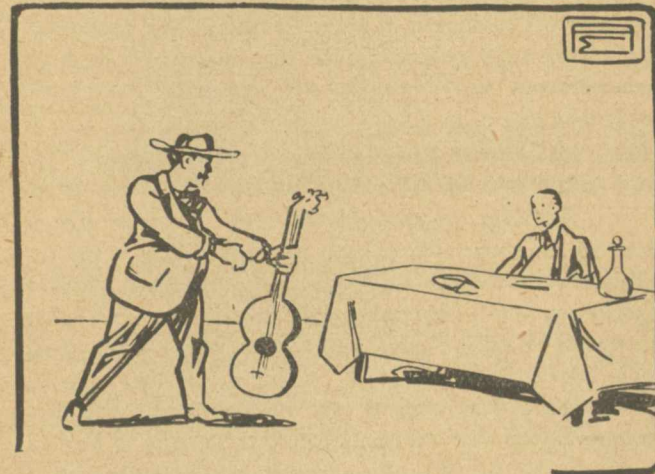
πέτρα ἀπ' ἐκεῖ... νὰν τὸν φιλήσω και νὰ φύγω... Νὰ μὴν
 ἰδῶ, νὰ μὴν ἀκούσω...

Μιὰ σπαραξικάρδιος φωνὴ ἐτράνταξε τώρα ὄλο τὸ νε-
 κροταφεῖο. Ἡ Λιλὴ ἀπάγεται μισολιγοθυμισμένη ἀπ'
 τὸν Αὐγουστὴ, και ὁ Τζοβάννης ἐξηφανίσθη ὑπὸ τὴν
 Ἄττικὴ γῆν. Τὸ αὐτὶ ὅμως τοῦ Αὐγουστὴ πῆρε τὸν ἐξῆς
 διάλογον τῶν νεκροθαπτῶν.

- Μωρὲ λὲς νὰν τὲν ἀγάπαγε;
- Ἄν τὴν ξαναῖδῃς νάρθη τρύπα μου τὴ μύτη.
- Μωρὲ τῆς Εὐεσ!...

* *

Ἡ ἐπιστροφή ἦτο ὀπωσδήποτε εὐθυμωτέρα. Ἡ Λιλὴ
 συνῆλθεν ἐντὸς τῆς ἀμάξης ἀφοῦ ἠναγκάσθη νὰ ξε-
 κουμπωθῇ γιὰ νὰ πᾶρῃ ἄερα... Ἐβοήθησεν ὀπωσδήποτε
 και ὁ Αὐγουστὴς, ὁ ὁποῖος ἂν και πράγματι λυπημένος

«... και μὲ θεατρικὴν Ἰταλικὴν ὀρμὴν διευθύνεται πρὸς τὸ
 τραπέζι του, μὲ ἀνοιχτὲς τῆς ἀγκάλης ὁ Τζοβάννης φωνά-
 ζοντας:»
 [Βλέπε Σελ. 198 — Τεῦχος : 11 [59].

γιὰ τὸν ἀδικο θάνατο τοῦ πτωχοῦ τραγουδιστοῦ εἶχε κα-
 ταπλαγῆ ἀπὸ τῆς φωνῆς, ἀπὸ τῆς ψευτιῆς και ἀπὸ τὴν
 τραγικότητα τῆς ταφῆς—εἶναι ἡ πρώτη τὴν ὁποῖαν πα-
 ρακολουθεῖ, γιατί στὸ νησί του ἡ μητέρα του δὲ τὸν ἄ-
 φινε νὰ πηγαῖν σὲ κηδεῖες—και σχεδὸν ἐλησμόνησε τὴ
 λύπη του. Τοῦ ἐδόθη μάλιστα ἕνα δυνατὸ μάθημα, τῆς
 ματαιότητος τῶν ἀνθρωπίνων ἐντυπώσεων και αἰσθημά-
 των, ὅταν κατὰ τὸ ξεκούμπωμα τοῦ μπουστου τῆς Λιλῆς
 ἀνεπήδησε κυμάτιον κατάλευκης και σφριγγλῆς σαρκὸς και
 δυνατὴ εὐωδιὰ καλῆς ποιότητος μυρωδιάς ἐγγέμισε τὴν
 ἄμαξα και διευθύνθη ἀπὸ τῆς μασκάλης τῆς Λιλῆς ἴσια
 και στὴ μύτη του.

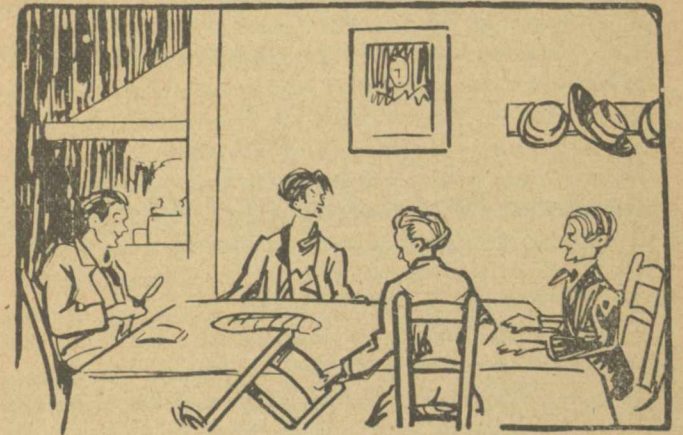
Ἦτο ἡ πρώτη γνωριμία του μὲ γυναῖκα εὐρισκομένην
 ἐκτὸς τοῦ ἰδανικοῦ κύκλου εἰς τὸν ὁποῖον και ἐγεννήθη
 και ἐμεγάλωσε. Καλὴ και ἡ ποιητικὴ εἰκὼν τῆς Πελα-
 γίας—τῆς κόρης τῆς Νήσου, τὴν ὁποῖαν κρυφὰ και χω-
 ρις νὰ τὸ ξέρῃ κἄν ἐκείνη, τὴν ἀγαποῦσε—ἀλλὰ και ἡ ζων-
 τανὴ γυναῖκα πὸς εἶχε δίπλα του κἄτι τοῦ ἔλεγε κ' αὐτὴ!
 Και ἦτο ἡ πρώτη πὸς θᾶνοιγε τὸ κλειστὸ τῆς ψυχῆς του
 φυσιολογικὸν κελλί.

Ἄν ἔφθασαν στὸ σπίτι της, ὁ Αὐγουστὴς ἠθέλησε
 νὰ πληρώσῃ τὸν ἄμαξά, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατο.

— Ὄχι... ὄχι... θὰ μοῦ κατοφανῆ... ἔχω χορήματα...
 δουλεύω κ' ἔχω... σὲ μιᾶς ὥρας ἀνάγκη δὲ θὰ ξεχάσῃς τὴ
 γυναικοῦλα τοῦ Τζοβάννη σου... μὰ αὐτὴν τὴν ὥρα δὲ
 θὰ μ' ἀρίση ποτὲς τὸ φιλότιμο νὰ σοῦ τὸ πῶ...

Πᾶμε τώρα μέσα νὰ πάρουμε τὸ καφέ μας και νὰ ξε-
 κουραστῆς λίγο.

— Κυρία Λιλῆ... ὄχι τώρα... ὄχι!

«Γέλια και σούσουρο τώρα στὸ Ξενοδοχεῖον εἰς βάρος τοῦ
 Αὐγουστὴ. Πρὸ πάντων ἡ φοιτητικὴ συντροφιά σηκώθηκε στὸ
 ποδάρι.»
 [Βλέπε Σελίς 199 — Τεῦχος 11 [59].

— Λιλῆ Τζοβάννη Μπαρέζε.
 — Ὄχι Κυρία Μπαρέζε... θὰ ἔλθω ἄλλη μέρα.
 Ὁ ἄμαξᾶς ἔφυγε κουνώντας τὸ κεφάλι του και χαμο-
 γεῖωντος ἔτριξε και τὸ καμουστίκι του κ' ὄλας ἡ δὲ Λιλ-
 ῆ εἶπε τῆς τελευταῖες αὐτὲς λέξεις στὸν Αὐγουστὴ.
 — Αὐριο εἶναι Κυριακὴ δὲ θὰ παίξω ἕνεκα τὸ πένθος.
 Σὲ περιμένω στῆς 8 νὰ φᾶμε μαζί.

Ἄπὸ Δευτέρας ἀρχίζει ἡ δουλειά μου. Αὐτὴ εἶναι ἡ
 τέχνη μου και ἡ τύχη μου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

(Ἐλήφθησαν εἰς τὰ γραφεῖά μας).

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ—μηνιαῖο δελτίο τοῦ «Συνδέ-
 σμου τῶν Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς Γυναίκας»—
 Διευθύνουσα συντάκτρια Κᾶ Ἐλένη Νεγροπόντη—Γραφεῖα Ὁθω-
 νος 12, Ἀθῆναι—Συνδρομὴ ἔτησια ἐσωτερικοῦ δρ. 15.—Ἐξε-
 δόθη τὸ 11ον τεῦχος τοῦ Ἰουνίου ἐ. ἐ. μὲ ποικίλην ὕλην διὰ τὴν
 ἐν Ἑλλάδι ὀργάνωσιν τῶν γυναικῶν, διὰ τὰ παιδικὰ Δικαστήρια
 κλπ. κλπ.

ΕΠΙΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ (Ζάκυνθος)—μηνιαῖον
 περιοδικὸν—Διευθυντὴς και ἐκδότης Παναγιώτης Δ. Ἀβούσης
 —Συνδρομὴ ἔτησια ἐσωτερικοῦ δρ. 10.—Ἐξεδόθη τὸ 3ον τεῦ-
 χος τοῦ Γ' ἔτους (Ἰούλιος 1924) μὲ ποικίλην ἀρθρογραφίαν και
 ἐκλεκτὴν συνεργασίαν τῶν κ. κ. Σ. Δε-Βιάζη, Σ. Βλαντῆ και
 τῶν κυριῶν Εἰρήνης Γαλανοῦ, Μαρ. Γιαννοπούλου, Νίτσας
 Μακρῆ, Ἀθηνᾶς Κ. Γαλατοιάτου, κλπ. κλπ. Πᾶσα αἰτήσις ἐγ-
 γραφῆς συνδρομητοῦ ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἀνωτέρω κ. Ἀβού-
 ρην, Πλατεῖα Δημοκρατίας 3—Ζάκυνθος.—

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΞΑΣΤΙΧΑ

ΠΡΩΤΗ ΣΕΙΡΑ

Ποιήματα ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ.—'Αθήναι, 1923.

'Ο Μιχαήλ Πετρίδης. 'Από ένα μακρινό νησάκι τής Μ. 'Ασίας από το εὐάνδρο, μὰ ἄτυχο Καστελλόριζο. 'Ενας ἀθόρυβος ἐργάτης τῶν γραμμάτων, ἀπό χρόνια φανερωμένος στό φιλολογικό μας κόσμο. Σπούδασε στή Σμύρνη καί στό Πανεπιστήμιο καί εἶναι τώρα καθηγητής τῆς φιλολογίας. Μ' ἐπιτυχία ἀσχολήθηκε στή λυρική ποίηση, στήν πρόζα, στό διήγημα, στίς καλλιτεχνικές, παιδαγωγικές καί λαογραφικές μελέτες. Καί σ' ὅλα αὐτά μέ ὑπομονή καί μέ στωικότητα, μέ ἀπλότητα, μέ εὐλικρίνεια ἀληθινοῦ τεχνίτη, πού ἀπό τὰ χρόνια ἀκόμη τοῦ σχολειοῦ ἀφοσιώθηκε στή θρησκεία τῆς Τέχνης.

Πολλά περιοδικά ἔχουν δημοσιεύσει συνεργασίες τοῦ Πετρίδη. Πρὶν ἀπό 10 χρόνια ἐκυκλοφόρησε τὴν πρώτη του συλλογή «Δογάρια», πού τόσο εὐνοϊκὰ κριθῆκαν ἀπὸ τὸ διανοούμενο κόσμο. Εἶχα τὴν εὐτυχισμένη σύμπτωση νὰ γράψω καί τότε λίγες γραμμὲς γιὰ κείνο τὸ βιβλίο του. Τώρα ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὰ «Ἐξαστιχὰ» του, μὴ κόμψη συλλογή ἀπὸ 43 τόσα τραγούδια, σὲ 6 στίχους τὸ καθένα.

Μ' ὄλη τὴ στοργή καί τὴν ἀγάπη, πού αἰσθάνομαι γιὰ τὸν ποιητὴ, αὐτὴ τὴ στιγμή νομίζω ὅτι μοῦ ἐπιβάλλεται ν' ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴ σκέψη καί νὰ ξεχάσω πῶς εἶναι ἕνας παλιός μου συμμαθητής καί φίλος ἀπὸ τοὺς λίγους. Γιατί μ' αὐτὴ τὴν αἰσθηματικὴ μετατόπιση νομίζω, ὅτι βρίσκω τὴν πιὸ καλὴ προοπτικὴ, πού μοῦ χρειάζεται γιὰ ν' ἀνοιξῶ καί νὰ διαβάσω προσεκτικὰ καί ἀντικειμενικὰ τὸ νέο του βιβλίο, πού, ὅπως εἶπα παραπάνω, τῶν ὑπ' ὄψει μου.

* *

'Ολόκληρο τὸ λυρικό ἐγὼ τοῦ Πετρίδη εἶναι χυμένο καί ἀπλωμένο μέσα σ' αὐτὸ τὸ βιβλίο. 'Ενας ὅμως λυρισμὸς συγκρατημένος, ὑγιής, φιλοσοφικός, ἀνθρωπιστικός. 'Ο πόνος, πού συχνὰ στό δρόμο τῆς ζωῆς σταμάτησε τὸν ποιητὴ καί πάλαιψε μαζύ του, δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ κλονίσει τὴν ψυχὴ, δὲν ἔφτασε νὰ τοῦ ἠσχιώσει τὴ σκέψη. Καί ὁ ποιητὴς ψηλώνει πάνω ἀπὸ τὸν πόνο περήφανος (σελ. 19).

Μέρα τοῦ πόνου ἀβράδιαστη ...

'Ομως τοῦ νοῦ τὸν θησαυρὸ δὲ μπόρεσε ν' ἀγγίξει.

'Ολα τὰ συντρίμια, πού τοῦ ἄφισε μέσα του βαθιὰ ὁ ἄγῶνας τῆς ζωῆς, τὰ σκέπασε ὁ ποιητὴς μὲ κάποια λουλούδια ὑπομονῆς καί καρτερικότητας (σελ. 35) καί τὰ ραντίζει κάποτε μέ τὸ μουτικό καί σιγανὸ θρήνο τῆς ψυχῆς του. Μ' ἕνα τέτοιο ἀπαλό του θρήνο κλαίει κάποιος του χαμένες χαρὲς, τὴ χαρὰ ἢ τὰ φτερουγίσματα τῆς νιότης (σελ. 6 καί 17) τὰ περασμένα δράδια καί τὶς ἀνοιξές

(σελ. 14 καί 26). Κι' ἐνῶ κάπως βρίσκει παρηγοριά γυρίζοντας μέ τὸ νοῦ στίς παιδιάστικες χαρὲς ἢ ὄνειροπολώντας τὴν «Πεντάμορφη τῶν παραμυθιῶν» (σελ. 46), ξάφνου κάτι τὸν ξυπνᾷ ἀπὸ τ' ὄνειρο στήν πραγματικότητα καί βλέπει—ἀλλομονο—πῶς ἔχουν περάσει πιά τὰ τρυφερὰ νιάτα, πού τὴ ζωὴ τὴ σκανδαλίζουν μέ τὰ «μελένια κρίματα» καί νιώθει, ὅτι κι' αὐτὸς, ὅπως ἄλλοι, πῆρε τὴν τύχη τῶν διανοουμένων μαρτύρων, πού καρφωμένοι, σκυφοὶ ἀτελείωτα στό γραφεῖο, σπατάλησαν καί σπαταλοῦν καί τὴν τελευταία ἰκμάδα τῆς ζωῆς καί τῆς σκέψης πάνω στό ἀχάριστο χαρτί, θυσιάζοντας ἄλλες ἀπολάψεις γι' ἀπόλαψη τῶν ἄλλων, ἴσως καί γι' ἀπόλαψη δική των (σελ. 29):

Χαμένα νιάτα! κι' ὁ ρυθμὸς τῆς ζήσης πάντα αὐτός: «Σὲ κάτι ἀχάριστα χαρτὰ μερόνυχτα σκυφτός».

Εἶναι αὐτὸς ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς ἐκείνων πού ἔτσι τοὺς ἔπλασεν ἡ δημιουργία, ἡ μοῖρα ἂν θέλετε. Νὰ ποιοῦν ἄλτρουιστικὰ γιὰ ὅ,τι ὑποφέρει καί τυραννιέται. Τὸ λέγει χαρακτηριστικὰ καί ὁ ποιητὴς στό τραγούδι του «Ἐγὼ» (σελ. 23).

Ἐγὼ 'μαι σὰν τὸ ἀτάραχο τῆς ἀνοιξῆς ἀγέρι, πού τρέχει μὲς τὰ λούλουδα, θροοσούλα γιὰ νὰ φέρει.

'Ο Πετρίδης, νησιώτης ὅπως εἶναι, λατρεῖ εἰς ἀπειρή τὴ θάλασσα. Τῆς φύσης τὸ ὕγρὸ στοιχεῖο τοῦ μαγνητίζει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο τὴν ψυχὴ, γιατί τὰ πρῶτα του λόγια, τὰ πρῶτα του τραγούδια, τὰ κύματα μέ τὸν ἀφρὸ καί τὴ μυροπονή των τὰ εἶχαν ἀγκαλιάσει. (σελ. 23 καί 33).

Τρυφερότητα, στοργὴ καί εἰκονογενεϊκὸ μύρο ἀποπνέουν τὰ δύο του χαριτωμένα ἐξαστιχὰ γιὰ τὸ παιδάκι του (σελ. 15 καί 28), ἐνῶ γραφικὰ καί ὄρατα εἶναι τὸ «Ὡσανὰ» καί ἡ «Θυσία μου». Κάπου κάπου ὁ ποιητὴς στή φιλοσοφικὴ του ρύμη γίνεται ἀποφθεγματικός· π. χ. (σελ. 3 καί 5):

Ἀλί σιον πού δὲν κυνηγᾷ ἕνα ὄνειρο, ὅποιο νᾶναι. Τὴ κρίμα, φλογερὴ ψυχὴ σβηστὸ νὰ σέρνει σῶμα!

'Ο Πετρίδης γενικὰ ἔχει ἕνα στυλ δικό του. 'Η γλῶσσα του εἶναι ἐξαιρετικὰ καλὴ καί ἰσορροπημένη. 'Η ποιητικὴ του λέξη πάντα διαλεκτὴ καί προσεχτικὴ. 'Ο στίχος καλοκαμωμένος, λιτός, ἁρμονικός· σπανιώτατα ἀπαντᾷ καμιά ἀσήμαντη χασμωδία (σελ. 3 καί 33) ἢ καμιά κακόζηλη διατύπωση (συνηχήσεις σελ. 6). 'Η ὁμοιοκαταληξία ὄχι πολὺ φροντισμένη (π. χ. δαχτυλίδι — μαντήλι σελ. 34). Τὰ νοήματα ὅμως εἶναι ἀπλά, καθαρὰ, καλαίσθητα, σὰν κάποιες ἀπλὲς ἀκουαρέλλες. 'Η ἔμπνευση μεστή, γνήσια, ἀνθρωπιστικὴ.

* *

Αὐτὰ εἶναι τὰ «Ἐξαστιχὰ». Κι' αὐτὸς εἰν' ὁ Μ. Πετρίδης. 'Ενας ἀληθινὸς ποιητὴς, πού τὸν ἔχει ὅμως ἀδικήσει δυστυχῶς ἡ μετριοφροσύνη του, σὲ βαθμὸ μάλιστα νὰ μένει ἴσως σὲ πολλοὺς ἀκόμη ἄγνωστος, ὅταν ἄλλοι, πού δὲν πιάνουν χαρτωσιὰ μπροστά του, ἀπὸ καιρὸ τώρα ἔχουν ἀναστατώσει τὸν κόσμον γιὰ τὸ ἄτομό των καί περνοῦν γιὰ autorités μέσα στήν ἀστεία κοινωνικὴ μας ὑπόστασι.

ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

'Ο πλανήτης 'Αρης τὸν προσεχὴ Αὐγουστον θὰ εἶναι πλησιέστερον πρὸς τὴν γῆν ἢ ὅσον ἦτο κατὰ τὰ τελευταῖα 120 ἔτη (35 ἐκτμ. μίλια ἀντὶ τῶν 250). 'Απὸ τῶν 'Αλλεων τότε θὰ γίνῃ ἀπόπειρα συνεννόησεως μετὰ τοῦ πλανήτου διὰ φωταίνων σημείων καί παρακολουθήσεως δι' ἰσχυροτάτων τηλεσκοπίων. 'Επίσης θὰ γίνῃ χρῆσις καί ἰσχυροτάτου ἀσυρμάτου. Πολλοὶ ἐπιστήμονες πιστεύουν ὅτι ὁ 'Αρης κατοικεῖται.

'Η 'Αγγλικὴ Κυβέρνησις θὰ κατασκευάσῃ γιγαντιαῖον ἀεροπλοῖον, μέ δύναμιν κινητήρος τοῦ ἀνωτέραν τῆς χρησιμοποιουμένης εἰς τὰ νῦν ἀεροπλοῖα.

Τὸ ἱατρικὸν ζεῦγος Γεώργιος καί Γκαλάη Ντικ ἀνεκάλυψεν ἐν 'Αμερικῇ εἰδικὸν ὄρον κατὰ τῆς ὄστρακιάς. Τὸ φάρμακον ἐνίεται εἰς τὸν βραχίονα καί φέρει ἀνοσίαν. 'Ἐδοκιμάσθη ἐπιτυχῶς εἰς 500 παιδιὰ ἐν 'Ρότσεστερ.

'Η Λονδίνω ὑπὸ τὰ ἐρεῖπια παλαιῶν οἰκιῶν, εὐρέθησαν ἀμύητοι σκελετοί, ὀφειλόμενοι ἢ εἰς τὴν πτώλῃ τοῦ 1665 ἢ εἰς τὴν μεγάλην πυρκαϊάν τοῦ 1666.

'Ἐν Φραδριεξάφιν περατοῦται ὁσονοῦπω τὸ νέον τεράστιον ὑπερωκεάνειον Τσάπelin, προοριζόμενον διὰ τὴν ἀμερικανικὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν. 'Ἐχει μήκος 200 μέτρων καί θὰ βαστάξῃ βάρος 41 χιλ. χιλιogramμων.

Εἰς τὰ μεταλλεῖα τῶν 'Ηνωμ. Πολιτειῶν οἱ ἐργάται προμηθεύονται προσωπίδια τῆς τοῦ πτερος κατὰ τῶν ἀερίων, προφυλαττοῦσας ἀπὸ τὰς ἐκρήξεις.

'Ο καθηγητὴς τῆς χειρουργικῆς ἐν Μπροῦκλιν κ. Τζ. Σινάνελ ἐκτελεῖ ὅλας τὰς ἐγχειρήσεις του τὴ συνοδείᾳ ἐνὸς γραμμοφώνου, πρὸς μείζονα ἀνακούφισιν τῶν ἐγχειρουμένων.

ΤΕΧΝΗ

Τὸ ἰταλικὸν ὑπουργικὸν συμβούλιον ἀπεφάσισε τὴν ἴδρυσιν ἐν Ρώμῃ ἐθνικοῦ λυρικοῦ θεάτρου.

'Ἐν Πράγα ἐωρτάσθη ἡ ἐκατονταετηρίς ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ τῶν Τσέχων μουσουργοῦ Φρειδ. Σμετ'ίνα, ὅστις εἰς τὰ ἔργα του μετεχειρίσθη μοτιβα καί μύθους Τσεχικούς· ἀπέθανε τῷ 1884.

'Ἐν Ν. 'Υόρκῃ ἀπεδόθησαν μεγαλοσπεπὸς αἱ τελευταῖαι ἡμεῖς πρὸς τὴν θάνασιν τραγῶδον Ντουίσε ὑπὸ χιλιᾶδων ἰταλῶν, ὅτινες ἠκολούθησαν τὴν σορὸν μέχρι τοῦ ἀμπλοῖου «Ντουίλιος», ἀναχωροῦντος δι' ἴταλιαν.

Μ' ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐξετελέσθη ἐν Μιλάνω ἡ πρώτη τοῦ μελοδράματος «Νέρονος», τοῦ ἀποθανόντος συνθέτου 'Αρ. Μποίτο, ὅστις μοχθήσας δι' αὐτὸ ἐπὶ τριακονταετία, δὲν ἠτύχησε νὰ ἴδῃ τὸν θρίαμβόν του.

Κατὰ τὸν ἐν Μιλάνω ἐνεργηθέντα διαγωνισμὸν συνθέσεων ἐβραβεύθη ὁ 'Ελληνοσυνθέτης Εὐάγγ. Βάρβας διὰ τοῦ «Κορτέξ ἀράμπ». Κατάγεται ἐξ 'Αλεξανδρείας.

Προσεσχῶς θὰ ἐκτελεσθῇ ἐν Ν. 'Υόρκῃ τὸ νέον ἔργον τῶν Χόφμανσταλ καί Ριχ. Στράους, ἡ «Κλεοπάτρα». Οἱ δύο συνεργάται εἶναι δημοφιλέστατοι ἐν Ν. 'Υόρκῃ, ἐνθα ἐνθουσιωδῶς ἐχειροκροτήθησαν ἄλλα ἔργα των, ὁ «Ἰπότης μέ τὸ ρόδον» καί ἡ «'Ηλέκτρα».

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

'Ἐξεδόθη ἐν Λονδίνω τὸ «'Ονειρον» τοῦ μεγάλου 'Αγγλου μυθιστοριογράφου Wells, ὅπερ ἡ κριτικὴ θεωρεῖ ὡς ἐν τῶν καλύτερων ἔργων του.

Μετὰ πενταετὴ σιγὴν, ὁ 'Αγγλος ποιητὴς Κίπλιγκ ἐδη-

Καί φαίνεται, δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς, ὅτι ὁ Πετρίδης δὲν θὰ πάσῃ νὰ δουλεύῃ ἔτσι ἀθόρυβα καί ὑπομονητικὰ στό ναὸ τῆς θρησκείας, πού τὴ λένε Τέχνη, γιατί πιστεύει ἀπόλυτα, πῶς ὁ σωστός ἐπιστήμονας, ὁ ἀληθινὸς τεχνίτης, θὰ προτιμοῦσε νὰ περιμένῃ αἰθῶνα τὴ δόξα παρὰ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ μέ τὸν τσαρλατανισμό.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

μοσίευσεν ἐσχάτως νέον διήγημα ὑπὸ τὸν τίτλον «'Υάκινθοι». 'Ο Τριστάν Μπερνάρ, ὁ εὐθῆμος διδάσκαλος τοῦ «Πῶς μιλοῦν τὰ γαλλικά», εἶναι ὁ μεγαλύτερος συλλέκτης τῶν ἐκδόσεων τοῦ κλασσικοῦ ἔργου τοῦ Σαιν-Πιέρ «Παῦλος καί Βιργίνια». 'Ἐχει συλλέξει ἀπὸ Ἰδετίας ὅλας τὰς πολυτελεῖς καί τὰς λαϊκὰς ἐκδόσεις τοῦ ἔργου, ὡς καί μεταφράσεις αὐτοῦ, ὧν μία εἶναι καί εἰς τὴν ἑλληνικὴν.

'Ο ἔρως περνᾷ εἶναι τὸ νέον ἔργον τοῦ ἐν Παρισίοις Ν. Σεγκύρ (Ν. 'Επισκοποπούλου), 'Ἕλληνας εἰς γαλλικὴν γράφοντος μυθιστοριογράφου, ὃν ἡ κριτικὴ περιέβαλε μ' εὐμενεῖς κρίσεις.

Οἱ Τοῦρκοι διανοοῦμενοι προτείνουν διὰ τὸ ἐφετεινὸν βραβεῖον Νόμπελ τὸν ποιητὴν αὐτῶν 'Αβδούλ - Χάκ - Χαμήτ βέην.

'Υπολογίζουσι, ὅτι ἐν Γαλλίᾳ ἐκδίδονται κατ' ἔτος πλείονα τῶν 1000 μυθιστορημάτων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Κορέας 200 Κορεῖται φοιτητα ἐπνίγησαν κατὰ τὴν γενομένην σύγκρουσιν μετὰ ἰαπωνικοῦ τορπιλλοβόλου, πνίξαντος διὰ τοῦ ἐμβόλου του τὸ μεταφέρον τοὺς φοιτητὰς ἀτμόπλοιο.

Τὸ ἐν τέταρτον τῆς Σεοῦλ, πρωτεύουσος τῆς Κορέας, κατεστράφη ὑπὸ πυρκαϊᾶς.

'Ο κυκλὸν εἰς τὰς 'Ην. Πολιτείας εἶχε θύματα 95 νεκροῦς καί 500 τραυματίας· εἰς τὴν Λουϊζιάναν καί τὴν 'Αλάσκαν 150 νεκροῦς καί 700 τραυματίας καί ἀγνοουμένους.

Αἱ ἑλληνικαὶ παροικίαι Αἰγύπτου ἐώρτασαν ἐνθουσιωδῶς πανταχοῦ τὴν ἐκατονταετηρίδα τοῦ λόρδου Μπάύρον. 'Ομοῖα ἑορταὶ ἐγένοντο καί ἐν 'Ελβετίᾳ, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐκεῖ ζωῆς τοῦ ποιητοῦ.

'Ο εὐὺς Κρόμπριτς θὰ ἐκδόσῃ βιβλίον περὶ τοῦ ζητήματος τῶν ἐθνῶν τῆς Γερμανίας κατὰ τὸν πόλεμον.

Εἰς τὸ παρὰ τὴν Βαυαρίαν 'Ανω Παλατινάτον κατέπεσε μ' ἐκθαμβωτικὴν λάμψιν καί μέγαν κρότον ὀγκώδης ἀερόλιθος.

'Ο γάλλος ἀεροπόρος Ντουαζὴ ἀφίκετο εἰς Βανηκό του Σιάμ διανύσας 11050 χιλιόμετρα, χωρὶς ν' ἀλλάξῃ ἀεροπλάνον ἢ κινητήρα.

'Ἐν Κεϋλάνῃ ἀνεκαλύφθη μέγα κοιτάσμα πολυτίμων λίθων, ἰδίως πλούσιον εἰς σαπφείρους.

'Ο Τρότσκι ἀναλαμβάνει τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τοῦ 'Ερυθροῦ Στρατοῦ.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

'Η ἀναδάσσις εἰς τι μέρος τῆς 'Αλγερίας ἐμείωσε τὴν θνησιμότητα ἀπὸ 30 εἰς 3 τοῖς ἑκατόν.

Τὸ ἀριστερὸ χεῖρ τοῦ βιολιστοῦ Κούμπελιχ εἶχεν ἐκτιμηθῆ 600 χιλ. φρ., τὸ δὲ δεξιὸ μικρότερον ποσόν.

'Ο πιανίστας Παντερέβσκυ εἶχεν ἀσφαλίσαι κάθε δάκτυλό του χωριστὰ, ἀκόμη καί δι' ἀπλὴν ἀμυχήν, πληρώνων ἀσφάλιστρα κατ' ἔτος 204 χιλ. δρχ.

Αἱ κομφαί κυρίαί τῆς Ν. 'Υόρκης κατήργησαν ἐντελῶς τὶς μεταξοτέες κίλτσες καί ἀνικατέστησαν αὐτὰς μέ χρωματιστὰ σχέδια, τὰ ὁποῖα ζωγραφίζονται ἐπὶ τῆς γυμνῆς σαρκός.

Τὸ γραμματόσημον ἐφευρέθη τῷ 1834 ὑπὸ τοῦ Σκότου James Chalmers.

Γυναίκας βουλευτὰς ἔχει ἡ 'Αγγλία 8, ἡ Σουηδία 4, ἡ Φιλανδία 1 πεντάκις ἐκλεγείσας, ἡ 'Ισπανία 1, ἡ 'Ολλανδία 7, ἡ Οὐγγαρία 1, ἡ Τσεχοσλοβακία 13, καί ἡ Γερμανία 36.

'Υπολογίζεται ὅτι ἐν Ν. 'Υόρκῃ καί εἰς τὸ Μπροῦκλιν κῶβουν τὰ μαλλιά των καθ' ἑκάστην 5000 κυρίαί καί δεσποινίδες.

'Ἰδοῦ συνατὴ μακροβιότητος διασώμου ἀμερικανοῦ ἱατροῦ. «Τρώγετε ἐν μέτρῳ, κριτεῖτε τὴν ψυχραμίαν σας, μὴ παχύνεσθε, μὴ φοβεῖσθε τὴν ἐργασίαν».

Εἰς τὸ Βασιλικὸν Μουσεῖον τῆς Μαδρίτης ὑπαρχει αὐτὸν γόν, κατατεθὲν ὑπὸ τῆς Βασιλείσεως Βικτωρίας Εὐγενείας, ὅπερ ἐστοίχισε 3 χιλ. λίρας στερλίνας. Εἶναι μέγανον καί ἐξῆχος στολισμένον μέ ναρκίσσους ἀπὸ μαργαριτάρια καί πολυτίμους λίθους. Μικρὸν ἤλεκτρο κομβίον πιεζόμενον φωτίζει τὴν θαυμασίαν ἐπέεργασίαν του.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
"ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,"

"ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ"

1821 - 1921

(Βλέπε σχετικήν αναγγελίαν εις την 2αν σελίδα εξωφύλλου)

ΕΓΓΡΑΦΕΝΤΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

- 1). Ιωάννης Ἀρχανιωτάκης, Ὑπάλληλος Ἐταιρίας «Μιχαλινός»-Πειραιεύς.
2). Γρηγόριος Λαυροπόπουλος, Εἰσηγητὴς Γεν. Διευθ. Δημ. Λογιστικίου-Ἀθήναι.
3). Γεώργιος Ν. Βασιλάκης, Ὑπάλληλος, Λογιστικίου Ἀθῆναι.
4). Γεώργιος Μήσιος, Ὑπάλληλος, Λογιστικίου Ἀθῆναι.
5). Ἀντώνιος Πολυλάς, Ὑπάλληλος, Λογιστικίου Ἀθῆναι.
6). Γεώργιος Τασιδῆς, Ὑπάλληλος, Λογιστικίου Ἀθῆναι.
7). Σωκράτης Κωσταρόπουλος, Τμηματάρχης Κεντρικοῦ Ταμείου-Ἀθῆναι.
8). Παναγιώτης Καρρῶς, Ζαχαροπλάστης-Ἀθῆναι.
9). Βικέντιος Μαρινάρος, Ὀπτικός-Ἀθῆναι.
10). Τούλα Καραπαύλου, Ἀθῆναι.
11). Θεόδωρος Μερτικόπουλος, Εἰσηγητὴς Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν-Ἀθῆναι.
12). Ἀθανάσιος Τζαννῆς, Δικηγόρος-Ἀθῆναι.
13). Θεόδωρος Βλάχος, Ἐμπορος-Ἀθῆναι.
14). Ἀναστάσιος Μιχαλακόπουλος, Δικηγόρος-Ἀθῆναι.
15). Ιωάννης Κορκοζιχίτης, Ἀθῆναι.
16). Απόστολος Παυλίδης, Ἀθῆναι.
17). Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Διευθυντὴς Ἐπιτελείου-Ἀθῆναι.
18). Ἀλέξανδρος Ἀλιφέρης, Ὑπάλληλος Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν-Ἀθῆναι.
19). Ἀντώνιος Δεσούλλας, Διαχειριστὴς Θεάτρου Κοτοπούλη-Ἀθῆναι.
20). Ἰάκωβος Γ. Ἀλμοσνίνο, Ἀνθρακῆ τορας-Θεσσαλονίκη.
21). Ἀριστείδης Ταρῶς, Γραμματεὺς α' τάξ. Γεν. Διευ. Δημ. Λογιστικίου-Ἀθῆναι.
22). Γεώργιος Ν. Γιατράκος, Δικηγόρος-Σπάρτη.
23). Ιωάννης Καραγιαννάκης, Διευθυντὴς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν-Ἀργυροτόλιον.
24). Δημήτριος Β. Μαντζάρης, Ἐλεγκτὴς Τελωνείου-Θεσσαλονίκη.
25). Βασίλειος Ν. Γεωργόπουλος, Ἐπιτελεστής.
26). Ἀγαμέμνων Κωνσταντινίδης, Ἐργοστασιάρχης-Δράμα.
27). Γεώργιος Ἀ. Φράγκος, Πανοπόλης-Νιγίτα.
28). Κωνσταντῖνος Ν. Ἰωάννου, Τμηματάρχης Μηχανικῶν Σιδηρ. Κρατῶν-Δράμα.
29). Νικόλαος Σαρρῆς, Δημόσιος εἰσπράκτωρ-Θῆρα.
30). Ἰωάννης Παράσχος, Ναυτικαὶ Ἔργασίαι-Πειραιεύς.
31). Χρήστος Ξενός, Οἰκονομικὸς Ἐφορος-Φιλιάτες.
32). Βασίλειος Λογοθετίδης, Ἡθοποιός-Ἀθῆναι.
33). Κωνσταντῖνος Παταγεωργίου, Ἐπιτελεστής.
34). Κλεομένης Ἰατριδῆς, Δημόσιος Ταμίας-Πολύγυρος.
35). Κωνσταντῖνος Νικολαΐδης, Ἐμπορος ὑφασμάτων-Καρυαί (Ἁγίου Ὄρους).
36). Στυλιανός Γ. Χαιρέτης, Ἐμποροῦπάλληλος-Ἡράκλειον.
37). Ἰωάννης Χατζόπουλος, Διευθυντὴς Δημ. Ταμείου-Θεσσαλονίκη.
38). Φωκίων ἢ Μιμήκος Ζαχαριάς, Δικηγόρος-Σπάρτη. (Ἐλλείπει χώρου τὰς λοιπὰς ἐγγραφὰς θ' ἀναγγελλομένων εις τὸ προσεχές).

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η ΦΥΣΙΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΣ.— Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐκυκλοφόρησε κοινωνιολογικὴ μελέτη τοῦ κ. Δημ. Θ. Φραγκοπούλου, δικηγόρου καὶ τέως Στρατ. Δικ. Συμβούλου α'. τάξεως καὶ πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 5.—Δίαν προσεχῶς θὰ γράψωμεν.

ΠΝΕΥΜΑ.—Συγγενικὸ ἢ φιλικὸ χέρι συνεκέντρωσε καὶ ἐταξινόμησε ἐγκαταλειφθεῖσαν λογοτεχνικὴν καὶ κοινωνιολογικὴν ἐργασίαν τοῦ κατὰ Μαῖον τοῦ 1921 θανόντος εἰκοσαετοῦς νέου Δημητρίου Φ. Γεωργαντᾶ—(3 Νοεμβρίου 1901—20 Μαΐου 1921) καὶ ἐξέδωκε ταύτην εἰς καλλιτεχνικὸν τόμον ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον εἰς μνήμην τοῦ ἑαροῦ συγγραφέως.—Ὁ τόμος περιέχει ἀξιόλογον ἐργασίαν, διακρίνονται μερικὲς πρόξες πολὺ δυνατές. Ἀφρισμένη Δύσι, Ἡσύχη νύχτα, Ἀνατολές, Φιντασία, ὁ Θάνατος τοῦ πόνου, κλπ., ὡσαύτως τὰ ποιήματα: Ζωή..., Ἐλα μικρού..., Φανταστικὲς εὐτυχίες κλπ. ἐν γενεῖ δὲ ὁ ἀποθανὼν συγγραφεὺς ὑπέσχετο νὰ μᾶς παρουσιάσῃ περὶ δυνατὴν ἐργασίαν, ἂν τὸ δρεπᾶνι τοῦ χάρου δὲν τοῦ ἐκοβε τὴ ζωὴ ἀπᾶνω στὰ εἰκοσὶ του χρόνια.—Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 15.

ΤΟ ΓΕΛΟΙΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ (ΟΡΦΑΝΙΑ).—Κοινωνιολογικὸ μυθιστόρημα ὑπὸ Νίκου Ἰωίν. Συμφῆκη ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς «Πατριδος τῶν γραμμάτων» καὶ πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 10.—Προσεχῶς θὰ γράψωμεν περισσότερα.

Η ΣΕΙΡΗΝΙΟΣ ΛΥΡΑ ὑπὸ Ἀβελ Λιβίου ἐξεδόθη εἰς καλλιτεχνικὴν ἐκδοσιν καὶ πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 4.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ Δημ. Ι. Καλογεροπούλου, καθὼς προαναγγελάμεν, ἐξεδόθησαν καὶ πωλοῦνται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 10.—Προσεχῶς θὰ γράψωμεν περισσότερα.

ΤΟ ΕΝ ΟΛΗΓΗ ΙΕΡὸΝ ΘΗΡΙΟΝ ὑπὸ Κ. Ρώτα ἐξεδόθη καὶ πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΕΝΟΣ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΥ ὑπὸ Λεωνίδα Ἀνδρέγιεφ κατὰ γλαφυρὰν μετάφρασιν τοῦ κ. Κ. Πρασά ἐξεδόθη εἰς κομψὸν τόμον ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθῆναις Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Μιχ. Ζηγάκη (Πεσματζόγλου καὶ Πανεπιστημίου) καὶ πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ ἐν Ἀθῆναις καὶ ταῖς Ἐπαρχίαις βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 10 ἄδειον καὶ 15 δεμένον.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ Ἑλληνικὸν μυθιστόρημα τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ρώμης, ὑπὸ Β. Ε. Βεκιαρέλλη ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ «Παντογνώστου» ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, μετὰ πολλῶν εἰκόνων καὶ καλλιτεχνικοῦ ἐξωφύλλου ὑπὸ Ἀγγέλου Σπαχῆ. Πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα μόνον δεμένον ἀντὶ δρ. 18.—ἀποστέλλεται δὲ παρ' ἡμῶν παντὶ τῷ ἐμβάζοντι τὴν ἀξίαν τοῦ ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.—Προσεχῶς θὰ γράψωμεν περισσότερα.

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΜΙΑΡΚΑΣ ὑπὸ JEAN RICHERIN—Ν. Πετιμεζᾶ—Λαύρα, ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ «Παντογνώστου» ἐπὶ χάρτου πολυτελείας, μετὰ δέκα ὀλοσελίδων εἰκόνων ἀπὸ τὴν ζωὴν τῆς Μιάρκας καὶ καλλιτεχνικοῦ ἐξωφύλλου ὑπὸ Ἀγγέλου Σπαχῆ. Πωλεῖται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα μόνον δεμένον ἀντὶ δρ. 12.—ἀποστέλλεται δὲ παρ' ἡμῶν παντὶ τῷ ἐμβάζοντι τὴν ἀξίαν τοῦ ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.—Προσεχῶς θὰ γράψωμεν περισσότερα.

ΗΛΘΟΝ, ΕΙΔΟΝ, ΑΠΗΛΘΟΝ.—Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἐκδίδεται προσεχῶς βιβλίον τοῦ κ. Πίπη Δ. Μαρτίνη, Διευθυντοῦ τῆς ἐν Κερκύρᾳ ἡμερηίδος «Ἐλλάς», ἀναφερόμενον εἰς τὸ τελευταῖον Ἑλληνοϊταλικὸν ἐπεισόδιον καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς Ἰταλικῆς προπαγάνδας ἐν Κερκύρᾳ. Ἡ τιμὴ τοῦ ὀρίσθη εἰς δρ. 25.—

Ἐνδιαφέρουσα εἰδοποίησις «Παντογνώστου».—Ἄπασαι αἱ ἐκδόσεις «Παντογνώστου» λογοτεχνικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ πωλοῦνται μὲ 20 μηνιαίας δόσεις καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν διὰ πᾶσαν νέαν ἐκδοσιν.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

ἀντὶ δρ. 80 δι' ἐκάστην ἐκδοσιν

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
"ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,"

Α. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ

- 1) Τὰ Ἐξωτερικὰ Συναλλάγματα καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν πράξεις, ὑπὸ Ἐμμ. Μ. Χανδράκη (ἄδειον) Δρ. 50.
2) Περὶ Φαρμακευτικῶν ἐνδείξεων ὑπὸ Ἀπ. Παπαδοπούλου (ἄδειον) Δρ. 5.

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑΙ

- 1) Ἀντίνοος, (μυθιστόρημα μετὰ πολλῶν εἰκόνων εἰς ἀρίστην ἐκδοσιν δεμένον καλλιτεχνικῶς) ὑπὸ Β. Ε. Βεκιαρέλλη. Δρ. 18.
2) Τὰ τραγούδια τῆς Μιάρκας, (μετὰ 10 εἰκόνων ἐκ τοῦ Κινηματογράφου) ὑπὸ Jean Richerpin—Ν. Πετιμεζᾶ—Λαύρα (δεμένον) Δρ. 12.—
3) Ἡ Ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μπάβρον, ὑπὸ Στέλιου Σπεράντσα, μετὰ πλείστων εἰκόνων, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ μὲ πλούσιον δέσιμον. Δρ. 18.—
4) Ὅταν φύγουν οἱ ὄρες, (βραβευμένη συλλογὴ ποιημάτων) ὑπὸ Στέλιου Σπεράντσα (δεμέν.) Δρ. 15.
5) Ἡ καρδιὰ μὲ τὰ φέδια, (συλλογὴ ποιημάτων) ὑπὸ Ἀθ. Γ. Κυριαζῆ, (ἄδειον) Δρ. 15.
6) Παντογνώστης, τόμος πρῶτος χρυσόδετος Δρ. 50.

Αἱ ἐκδόσεις μας καὶ τόμοι «Παντογνώστου» χορηγοῦνται μὲ εἰκοσι μηνιαίας δόσεις καὶ μὲ ἀνοικτὸν λογαριασμὸν διὰ πᾶσαν νέαν ἐκδοσιν.

Ζητήσατε πληροφορίας

Γραφεῖα: ὁδὸς ἸΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32.

ΤΥΠΟΙΣ: ΜΙΧ. ΜΑΡΤΖΕΒΕΛΑΚΗ Ὀδὸς Μαιτιάδου 7—ΑΘΗΝΑΙ

ΚΛΙΝΙΚΗ
ΣΥΦΙΛΙΔΙΚΩΝ & ΔΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ
ΚΩΝΣΤ. ΚΟΡΚΟΝΙΚΗΤΑ
Γέως Ἐσωτερικοῦ Ἱατροῦ Νοσ. Συγγροῦ
ΑΘΗΝΑΙ
Ὀδὸς Βούλγαρη 10 πάροδος Πειραιῶς

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Ἰδρυθεῖσα τῷ 1893
Ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν ἐργασίαν
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ Δρ. 72,000,000
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ Δρ. 20,000,000
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—Τηλ. Διεύθ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Ἀθῆναι, Ἀργεῖον, Ἀίγιον, Ἀμφίσσα, Ἄργος, Ἀργοστόλιον, Βόλος, Γύθειον, Δημητσάνα, Ζάννηθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰθάκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Καρπενήσιον, Καστοριά, Κέρκυρα, Κιάτον, Κοζάνη, Κόρινθος, Κύνθηρα, Λαμία, Λάρισα, Λεβάδεια, Λήμνος (Κάστρον), Μεγαλόπολις, Μυτιλήνη, Σάνθη, Πάτραι, Πειραιεύς, Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθῦ), Σάμος (Καρλόβασι), Σπάρτη, Σύρος, Τρίκαλα, Τρίπολις, Χαλκίς, Χαλῖα, Χίος.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Λονδίνον, 22 Fenchurch Street, Κωνσταντινούπολις, προσωρινῶς κλειστὸν, Νέα Ὑόρκη (Ἀμερικὴ) 25 Pine Street, Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σαΐδ, Σμύρνη, (προσωρινῶς κλειστὸν), Δεμεισός, Λευκωσία.
Ἀνταποκρίται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ Κόσμου.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

έκτελουμένη διά τῶν γνωστῶν πολυτελῶν καὶ ταχέων ὑπερωκεανίων τῆς.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ—Θ/ΝΙΚΗΣ—ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ—ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ—ΒΑΡΝΗΣ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

έκτελουμένη διά τοῦ ταχυτάτου ὑπερωκεανίου τῆς «ΠΑΤΡΙΣ» καὶ τοῦ γνωστοῦ πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΑΝΔΡΟΣ»

Μηνιαία γραμμή Πειραιῶς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιῶς—Πατρῶν—Μασσαλίας
έκτελουμένη διά τῆς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «ΝΑΞΟΣ».

Γραμμαὶ δι' ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Πληροφορίαι: Ἐν Πειραιεὶ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη, 1ον πάτωμα τηλ. 3—64

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 6—44.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
Σ. ΨΙΛΑΚΗ & Η. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
3 Ἀδριανοῦ 3—(παρὰ τῆ παλαιᾷ ἀγορᾷ)
ΑΘΗΝΑΙ

Φορτώσεις — Ἐκφορτώσεις
Παραλαβὴ — Μεταφοραὶ

Ο Ο Π Τ Ι Κ Α Ο
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ 20
ΜΑΡΙΝΑΡΟΣ
ΚΑΙ
ΜΟΙΡΑΓΙΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Ι. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ & ΣΙΑ

Βικτωρος Ογγώ 1

ΦΟΡΤΩΣΕΙΣ, ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΕΙΣ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ, ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ἰδρυθεῖσα 1918

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. — Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεὶ,
Πάτραις, Σύμφ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ καταβληθὲν Δρ. 10.000.000

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικά Δρ. 2.067.802.95

Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελῆς Τσιτσεκλῆς

Σύμβουλοι Διευθυνταί: Δ. Μιαούλης καὶ Ἄν. Σπουργίτης.

Τραπεζικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἴδους

Καταθέσεις εἰς Δραχμάς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τοῦς
εἰσινικωτέρους ὅρους.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΑΛΟΝΙ — ΣΤΟΑ ΡΙΖΑΡΗ

